

Projekt III

Projekt III z dnia 5 czerwca 2012 z datą wsteczną który zawiera moje przepisy z mojego KPK wg załączonego zestawienia bez autora, którym mógł być tylko Tomasz Darkowski dyrektor Departamentu Prawnego zgodnie z zakresem kompetencji tego departamentu . Wersja ta jest umyślnie skombinowana ze zmienioną kolejnością artykułów , aby w razie czego nie można się było zorientować ,co i w jaki sposób zostało zmienione .

Projekt z dnia 5 czerwca 2012 r.

USTAWA

z dnia.....

o zmianie ustawy – Kodeks karny, Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn.zm.²⁾)

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się także:, ustawę z dnia 20 maja 1971 r. –

Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu

w sprawach nieletnich, ustawę z dnia 25 czerwca 1985 r. o prokuraturze, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dnia 10 września 1999 r. –

Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, ustawę z dnia 8 lipca 2005 r. o

Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, ustawę z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859, Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 626, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021 oraz Nr 182, poz. 1228.

wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. Na wniosek pokrzywdzonego umarza się postępowanie karne o występki zagrożony karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, jeżeli przed rozpoczęciem przewodu sądowego w pierwszej instancji sprawca pojednał się, w szczególności w wyniku mediacji, z pokrzywdzonym i naprawił szkodę wyrządzoną przestępstwem lub zadośćuczynił wyrządzonej krzywdzie.”.

2) w art. 178a skreśla się § 2

Art. 2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm³⁾.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba, której nie udowodniono winy, nie poniosła tej odpowiedzialności.”;

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 27, poz. 162, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 oraz Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1430 i 1431.

2) w art. 5 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wątpliwości, których nie usunięto w postępowaniu dowodowym, rozstrzyga się na korzyść oskarżonego.”;

3) w art. 14 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. W toku przewodu sądowego cofnięcie aktu oskarżenia dopuszczalne jest jedynie za zgodą oskarżonego. Ponowne wniesienie aktu oskarżenia przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn jest niedopuszczalne.”;

4) w art. 15 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Policja i inne organy w zakresie postępowania karnego wykonują polecenia sadu, referendarza sądowego i prokuratora oraz prowadzą pod nadzorem prokuratora śledztwo lub dochodzenie w granicach określonych w ustawie.”;

5) art. 23a otrzymuje brzmienie:

„Art. 23a. § 1. Sąd, referendarz sądowy, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator lub inny organ prowadzący to postępowanie, może z inicjatywy lub za zgodą oskarżonego i pokrzywdzonego, skierować sprawę do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między pokrzywdzonym i oskarżonym, o czym się ich poucza, informując o celach i zasadach postępowania mediacyjnego, w tym o treści art. 178a; informację przekazuje się pokrzywdzonemu po wyrażeniu zgody na mediację przez oskarżonego.

§ 2. Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż miesiąc, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania przygotowawczego.

§ 3. Postępowania mediacyjnego nie może prowadzić osoba, co do której w sprawie zachodzą okoliczności określone w art. 40–41, czynny zawodowo sędzia, prokurator, adwokat, radca prawny, a także aplikant do tychże zawodów, ławnik, referendarz sądowy, asystent sędziego, asystent prokuratora oraz funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw. Przepis art. 42 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Udział oskarżonego i pokrzywdzonego w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny. Zgodę na uczestniczenie w mediacji odbiera organ kierujący sprawą do mediacji lub mediator, po wyjaśnieniu oskarżonemu i pokrzywdzonemu istoty i zasad postępowania mediacyjnego i pouczeniu ich o możliwości wycofania tej zgody aż do zakończenia postępowania mediacyjnego.

§ 5. Instytucja lub osoba do tego uprawniona sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, sprawozdanie z jego wyników. Do sprawozdania załącza się ugodę podpisaną przez oskarżonego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta

§ 6. Mediację prowadzi się w sposób bezstronny i poufny.

§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, cel, zasady i sposób przeprowadzania mediacji, warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do jej przeprowadzenia, sposób ich powoływania i odwoływania oraz szkolenia mediatorów, zakres i warunki udostępniania im akt sprawy oraz formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego, mając na uwadze potrzebę skutecznego przeprowadzenia tego postępowania.”;

6) w art. 28 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Ze względu na szczególną zawilóść sprawy lub jej wagę sąd pierwszej instancji może postanowić o jej rozpoznaniu w składzie trzech sędziów lub jednego sędziego i dwóch ławników.”;

7) w art. 29 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeśli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia, sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba, że prezes sądu lub sąd postanowi inaczej.”;

8) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. § 1. Na posiedzeniu sąd orzeka jednoosobowo, chyba że ustawa stanowi inaczej albo prezes sądu, z uwagi na wagę lub zawilóść sprawy, zarządzi jej rozpoznanie w składzie trzech sędziów.

§ 2. Sąd odwoławczy na posiedzeniu orzeka jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie wydano w składzie innym niż jednoosobowy albo ustawa stanowi inaczej.”;

9) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do referendarzy sądowych i ławników. O wyłączeniu referendarza orzeka sąd w składzie jednego sędziego.”;

10) w art. 49 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Pokrzywdzonym może być także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną.”;

11) art. 49a otrzymuje brzmienie:

„Art. 49a. Jeżeli nie wytoczono powództwa cywilnego, pokrzywdzony, a także prokurator, może aż do zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć wniosek, o którym mowa w art. 46 § 1 Kodeksu karnego.”;

12) po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:

„Art. 52a. W przypadku likwidacji lub przekształcenia osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, prawa, które by jej przysługiwały jako pokrzywdzonemu, może wykonywać następca prawny.”;

13) w art. 54 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Cofnięcie aktu oskarżenia przez oskarżyciela publicznego nie pozbawia uprawnień oskarżyciela posiłkowego. Pokrzywdzony, który uprzednio nie korzystał z uprawnień

oskarżyciela posiłkowego może w terminie 14 dni od powiadomienia go o cofnięciu przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia oświadczyć, że przystępuje do postępowania, jako oskarżyciel posiłkowy”;

14) w art. 55 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. W razie powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania w wypadku, o którym mowa w art. 330 § 2, pokrzywdzony może w terminie miesiąca od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu wnieść akt oskarżenia do sądu, dołączając po jednym odpisie dla każdego oskarżonego oraz dla prokuratora. Przepis art. 488 § 2 stosuje się odpowiednio. Przepisu art. 339 § 3 pkt 4 nie stosuje się.

„§ 2. Akt oskarżenia wniesiony przez pokrzywdzonego powinien być sporządzony i podpisany przez pełnomocnika, z zachowaniem warunków określonych w art. 332 i 333 § 1.”;

15) w art. 56 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Na postanowienie sądu wydane na podstawie § 1, a także na postanowienie sądu wydane podstawie § 2, jeżeli dotyczy oskarżyciela posiłkowego określonego w art. 54 § 1 lub art. 55 § 3 - zażalenie nie przysługuje.”;

16) w art. 57 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. O odstąpieniu oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia w sprawie, w której oskarżyciel publiczny nie bierze udziału, sąd zawiadamia prokuratora. Nieprzystąpienie przez niego do oskarżenia w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia powoduje umorzenie postępowania. Postanowienie o umorzeniu postępowania może wydać referendarz sądowy.”;

17) w art. 60 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Pokrzywdzony, który nie wniósł oskarżenia, może w terminie zawitym 14 dni od daty powiadomienia go o odstąpieniu prokuratora od oskarżenia złożyć akt oskarżenia lub oświadczenie, że podtrzymuje oskarżenie jako prywatne, a jeżeli takiego oświadczenia nie złoży, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie.”;

18) art. 61 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie śmierci oskarżyciela prywatnego postępowanie zawieszają się, a osoby najbliższe mogą wstąpić w prawa zmarłego. Postanowienie o zawieszeniu postępowania może wydać referendarz sądowy.

§ 2. Jeżeli w terminie zawitym 3 miesięcy od dnia śmierci oskarżyciela prywatnego osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie.”;

19) art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. W razie zawieszenia postępowania sąd na żądanie powoda cywilnego przekazuje wytoczone powództwo sądowi właściwemu do rozpoznawania spraw cywilnych. Postanowienie o przekazaniu powództwa może wydać referendarz sądowy.”;

20) w art. 73 § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. W postępowaniu przygotowawczym prokurator, udzielając zezwolenia na porozumiewanie się, może w szczególnie uzasadnionych wypadkach, jeżeli wymaga tego dobro postępowania przygotowawczego, zastrzec, że będzie przy tym obecny sam lub osoba przez niego upoważniona.

§ 3. Jeżeli wymaga tego dobro postępowania przygotowawczego, prokurator może również zastrzec kontrolę korespondencji podejrzanego z obrońcą.”;

21) w art. 74 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Oskarżonego lub osobę podejrzaną wzywa się do poddania obowiązkom wynikającym z § 2 i 3. W razie odmowy poddania się tym obowiązkom, oskarżonego lub osobę podejrzaną można zatrzymać i przymusowo doprowadzić a także stosować wobec niej środki fizyczne lub techniczne służące dla obezwładnienia, w zakresie niezbędnym do wykonania danej czynności.”;

22) w art. 75 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Oskarżony jest obowiązany zawiadamiać organ prowadzący postępowanie o każdej zmianie miejsca swego zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni , w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie, a jeżeli pozostaje na wolności, jest obowiązany nadto stawić się na każde wezwanie w toku postępowania karnego o czym należy oskarżonego uprzedzić przy pierwszym przesłuchaniu.”;

23) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. § 1. Podejrzanym, który nie ma obrońcy z wyboru, może żądać, aby mu wyznaczono obrońcę z urzędu, jeżeli w sposób należyty wykaże, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny.

§ 2. Sąd może cofnąć wyznaczenie obrońcy, jeżeli okaże się, że nie istnieją okoliczności, na podstawie których go wyznaczono. Postanowienie w przedmiocie cofnięcia wyznaczenia obrońcy może wydać również referendarz sądowy.”;

24) art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Art. 79. § 1. W postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli:

- 1) nie ukończył on jeszcze 18 lat,*
- 2) jest głuchy, niemy lub niewidomy,*
- 3) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem nie była w czasie popełnienia tego czynu wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona,*
- 4) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy stan jego zdrowia psychicznego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie samodzielnej oraz rozsądnej obrony.*

§ 2. Oskarżony musi mieć obrońcę również wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na inne okoliczności utrudniające obronę.

§ 3. W wypadkach, o których mowa w § 1 i 2, udział obrońcy jest obowiązkowy w rozprawie oraz w tych posiedzeniach, w których obowiązkowy jest udział oskarżonego.

§ 4. Podzielając opinię biegłych lekarzy psychiatrów, że czyn oskarżonego nie został popełniony w warunkach wyłączenia lub znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem i że stan zdrowia psychicznego

oskarżonego pozwala na udział w postępowaniu i prowadzenie samodzielnej, rozsądnej obrony, sąd orzeka, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy. Prezes sądu albo sąd zwalnia wówczas obrońcę z jego obowiązków, chyba że zachodzą inne przyczyny przemawiające za tym, aby oskarżony miał obrońcę wyznaczonego z urzędu.”;

25) art. 80 otrzymuje brzmienie:

„Art. 80. Oskarżony musi mieć obrońcę w postępowaniu przed sądem okręgowym, jeżeli zarzucono mu zbrodnię. W takim wypadku udział obrońcy w rozprawie głównej jest obowiązkowy.”;

26) po art. 80 dodaje się art. 80a w brzmieniu:

„Art. 80a. § 1. Na wniosek oskarżonego, który nie ma obrońcy z wyboru, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznacza w postępowaniu sądowym obrońcę z urzędu, chyba że ma zastosowanie art. 79 § 1 i 2 albo art. 80. W takim wypadku udział obrońcy w rozprawie głównej jest obowiązkowy.

§ 2. Przepis § 1 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio do wyznaczenia obrońcy w celu dokonania określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego.

§ 3. O uprawnieniu do złożenia wniosku oraz o tym, że w zależności od wyniku procesu oskarżony może być obciążony kosztami wyznaczenia obrońcy z urzędu, należy oskarżonego pouczyć przy doręczeniu mu odpisu aktu oskarżenia.

§ 4. **Ponowne wyznaczenie obrońcy w trybie, o którym mowa w § 1 i 2, dopuszczalne jest jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.”;**

27) art. 81 otrzymuje brzmienie:

„Art. 81. § 1. Jeżeli w sytuacji określonej w art. 78 § 1, art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 oskarżony nie ma obrońcy z wyboru, prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy wyznacza mu obrońcę z urzędu.

§ 2. Na uzasadniony wniosek oskarżonego lub jego obrońcy prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy może wyznaczyć nowego obrońcę w miejsce dotychczasowego.”;

28) art. 82 otrzymuje brzmienie:

„Art. 82. Obrońcą może być jedynie osoba uprawniona do obrony według przepisów o ustroju adwokatury i ustawy o radcach prawnych”.

29) w dziale III po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:

„**Rozdział 8a. Odpowiedzialność za zwrot Skarbowi Państwa korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa oskarżonego**

30) „Art. 81a. Odpowiedzialnym za zwrot Skarbowi Państwa korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa oskarżonego jest podmiot, wobec którego prokurator, wnosząc akt oskarżenia, wystąpił z wnioskiem o zobowiązanie go przez sąd do takiego zwrotu, z uwagi na uzyskanie tej korzyści w warunkach określonych w art. 52 Kodeksu karnego.

31) Art. 81b. *Do przesłuchania podmiotu, o którym mowa w art. 81a, stosuje się odpowiednio przepisy o przesłuchaniu świadków. Jeżeli podmiotem tym nie jest osoba fizyczna, przesłuchuje się osobę wchodzącą w skład organu uprawnionego do działania w jego imieniu.”;*

32) w art. 84 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2 Wyznaczenie obrońcy z urzędu nakłada na niego obowiązek podejmowania czynności procesowych do prawomocnego zakończenia postępowania. Jeżeli jednak czynności należy dokonać poza siedzibą lub miejscem zamieszkania obrońcy z urzędu, prezes sądu, przed którym ma być dokonana czynność lub referendarz sądowy tego sądu, a w postępowaniu przygotowawczym prezes sądu rejonowego miejsca czynności lub referendarz sądowy tego sądu, na uzasadniony wniosek dotychczasowego obrońcy może wyznaczyć dla dokonania tej czynności innego obrońcę spośród miejscowych adwokatów lub radców prawnych.”;

33) po art. 87 dodaje się art. 87a w brzmieniu:

„Art. 87 a. § 1. Na wniosek strony innej niż oskarżony, która nie ma pełnomocnika z wyboru, sąd, prezes sądu lub referendarz sądowy wyznacza w postępowaniu sądowym pełnomocnika z urzędu.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do wyznaczenia pełnomocnika w celu dokonania określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego.

§ 3. O uprawnieniu do złożenia wniosku oraz o tym, że w zależności od wyniku procesu strona taka może być obciążona kosztami wyznaczenia pełnomocnika z urzędu, należy pouczyć ją przy doręczeniu zawiadomienia o terminie rozprawy albo posiedzenia, o którym mowa w art. 341 § 1, 343 § 5 oraz 343a.

§ 4. Ponowne wyznaczenie pełnomocnika w trybie, o którym mowa w § 1 i 2, dopuszczalne jest jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.”;

34) po art. 93 dodaje się art. 93a w brzmieniu:

„Art. 93a. Polecenia, a w wypadkach wskazanych w ustawie także postanowienia i zarządzenia, może wydawać referendarz sądowy.”;

35) art.95 otrzymuje brzmienie:

„Art. 95. § 1. Sąd orzeka na rozprawie w wypadkach przewidzianych przez ustawę, a w innych - na posiedzeniu. Orzeczenia podejmowane na posiedzeniu mogą zapadać również na rozprawie.

§ 2. Referendarz sądowy podejmuje postanowienia na posiedzeniu.”;

36) po art. 95 dodaje się art. 95a w brzmieniu:

„Art. 95a. § 1. Posiedzenie sądu odbywa się z wyłączeniem jawności, chyba że ustawa stanowi inaczej albo prezes sądu lub sąd zarządzi inaczej.

§ 2. Jawne są posiedzenia, o których mowa w art. 340, 341, 343, 343a, 489 § 1, 603, 607l § 1, 607s § 3, art. 611c § 4 i art. 611ti § 1.

§ 3. Do posiedzeń, które odbywają się jawnie, przepisy rozdziału 42 stosuje się odpowiednio.”;

37) art. 97 otrzymuje brzmienie:

„Art. 97. Jeżeli zachodzi potrzeba sprawdzenia okoliczności faktycznych przed wydaniem orzeczenia na posiedzeniu, sąd dokonuje tego sam albo w tym celu wyznacza sędziego ze składu orzekającego bądź zwraca się o wykonanie określonych czynności do sądu miejscowo właściwego. Jeżeli czynność nie wymaga przeprowadzenia dowodu, może ją wykonać referendarz sądowy.”;

38) w art. 100:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Wyrok oraz postanowienie z uzasadnieniem w wypadku wskazanym w art. 98 § 2 doręcza się stronom, chyba że strona, jej obrońca albo pełnomocnik byli obecni przy jego ogłoszeniu.”;

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Po ogłoszeniu lub przy doręczeniu orzeczenia należy pouczyć uczestników postępowania o przysługującym im prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia lub o tym, że orzeczenie nie podlega zaskarżeniu.”;

39) w art. 107:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Orzeczenia nakładające obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązkę orzeczoną na rzecz pokrzywdzonego, uważa się za orzeczenia co do roszczeń majątkowych, jeżeli nadają się do egzekucji w myśl przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

b) §2 otrzymuje brzmienie:

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do obowiązku wynikającego z ugody zawartej przed sądem lub referendarzem sądowym, a także ugody zawartej w postępowaniu mediacyjnym”.

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do obowiązku wynikającego z ugody zawartej przed sądem lub referendarzem sądowym a także ugody zawartej w postępowaniu mediacyjnym.”;

d) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Sąd lub referendarz sądowy odmawia nadania klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.”;

40) wart.117a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do pełnomocnika osoby nie będącej

stroną, o której mowa w art. 87 § 2.”;

41) w art. 120 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W postępowaniu przed sądem zarządzenia, o których mowa w § 1 i 2, może wydać także referendarz sądowy.”;

42) art. 124 otrzymuje brzmienie:

„Art. 124. Termin jest zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w placówce podmiotu zajmującego się doręczeniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej, w polskim urzędzie konsularnym lub złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji odpowiedniego zakładu, a przez członka załogi polskiego statku morskiego kapitanowi statku.” ;

43) po art. 127 dodaje się art. 127a w brzmieniu:

„Art. 127a. § 1. Jeżeli warunkiem skuteczności czynności procesowej jest jej dokonanie przez obrońcę lub pełnomocnika, termin do jej dokonania ulega zawieszeniu dla strony postępowania na czas rozpoznania wniosku o przyznanie pomocy prawnej w tym zakresie.

§ 2. W wypadku wyznaczenia obrońcy lub pełnomocnika z urzędu, termin do dokonania czynności przez wyznaczonego przedstawiciela procesowego rozpoczyna bieg od daty doręczenia mu postanowienia lub zarządzenia o tym wyznaczeniu.”;

44) w art. 132:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie chwilowej nieobecności adresata w jego mieszkaniu, pismo doręcza się dorosłemu domownikowi. W razie nieobecności domownika pismo doręcza się administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli podejmą się oddać pismo adresatowi. Art. 133 § 2 stosuje się odpowiednio.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

§ 4. Przepisów § 2 i 3 oraz art. 133 § 3 nie stosuje się do doręczenia oskarżonemu zawiadomienia o terminie pierwszej rozprawy głównej, terminie posiedzenia, o którym mowa w art. 341 § 1, art. 343 § 5, art. 343a, 420 § 1 oraz doręczenia wyroku wydanego na posiedzeniu, o którym mowa w art. 343a, oraz wyroku, o którym mowa w art. 500 § 1.”;

45) art. 133 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. O pozostawieniu pisma w myśl § 1 doręczający umieszcza zawiadomienie w skrzynce do doręczania korespondencji bądź na drzwiach mieszkania adresata lub w innym widocznym miejscu ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz że należy je odebrać w ciągu 7 dni; w razie bezskutecznego upływu tego terminu, należy czynność zawiadomienia powtórzyć jeden raz. W razie dokonania tych czynności pismo uznaje się za doręczone.”;

46) w art. 139 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli strona, nie podając nowego adresu, zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej

sprawie, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone.”;

47) w art. 143 w § 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) końcowe zaznajomienie się podejrzanego, pokrzywdzonego i ich przedstawicieli procesowych z materiałami postępowania przygotowawczego,”;

48) w art. 143 w § 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) końcowe zaznajomienie się podejrzanego, pokrzywdzonego i ich przedstawicieli procesowych z materiałami postępowania przygotowawczego,”;

49) w art. 144 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Protokół rozprawy spisuje pracownik sekretariatu albo inna osoba upoważniona przez prezesa sądu.”;

50) w art. 147:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli względy techniczne nie stoją na przeszkodzie, przesłuchanie świadka lub biegłego utrwalą się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk, gdy:

1) zachodzi niebezpieczeństwo, że przesłuchanie tej osoby nie będzie możliwe w dalszym postępowaniu,

2) przesłuchanie następuje w trybie określonym w art. 396.”;

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Przesłuchanie pokrzywdzonego, o którym mowa w art. 185a, oraz świadka, o którym mowa w art. 185b, utrwalą się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.”;

51) w art. 156:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym udostępnia się akta sprawy sądowej i daje możliwość sporządzenia z nich kopii. Za zgodą prezesa sądu akta te mogą być udostępnione również innym osobom.”;

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Podmiotom wskazanym w § 1 w toku postępowania sądowego udostępnia się na ich wniosek akta postępowania przygotowawczego w części, w jakiej nie zostały przekazane sądowi i umożliwia się ich elektroniczne utrwalenie”;

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na wniosek oskarżonego lub jego obrońcy wydaje się odpłatnie kopie dokumentów z akt sprawy. Kopie takie można wydać odpłatnie, na wniosek, również innym stronom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym. Zarządzenie w przedmiocie wniosku może wydać również referendarz sądowy.”;

d) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Prezes sądu lub referendarz sądowy może w razie uzasadnionej potrzeby zarządzić wydanie odpłatnie uwierzytelnionych odpisów z akt sprawy.”,

e) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo ujawnienia informacji niejawnych o klauzuli tajności "tajne" lub "ściśle tajne", przeglądanie akt, sporządzanie odpisów i kopii odbywa się z zachowaniem rygorów określonych przez prezesa sądu lub sąd. Uwierzytelnionych odpisów i kopii nie wydaje się, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

f) § 5a otrzymuje brzmienie:

*„§ 5a. W razie złożenia w toku postępowania przygotowawczego wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania podejrzanemu i jego obrońcy **udostępnia się** akta sprawy w części zawierającej treść dowodów wskazanych we wniosku.”,*

g) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie kopii dokumentów oraz uwierzytelnionych odpisów z akt sprawy, mając na uwadze koszty wykonania takich kopii i odpisów a także to, że nie pobiera się opłaty od kopii wykonanych samodzielnie przez osobę uprawnioną.”,

52) w art. 157:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Stronom oraz osobom, których orzeczenie bezpośrednio dotyczy, należy na ich żądanie nieodpłatnie wydać jeden uwierzytelniony odpis każdego orzeczenia. Odpis wydaje się z uzasadnieniem, jeżeli je sporządzono.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach, w których wyłączono jawność ze względu na ważny interes państwa, osobom, o których mowa w § 1, wolno wydać tylko odpis orzeczenia kończącego postępowanie w danej instancji, bez uzasadnienia.”.

53) art. 162 otrzymuje brzmienie:

„Art. 162. Prezes sądu lub referendarz sądowy wzywa strony do złożenia w oznaczonym terminie wniosków co do sposobu odtworzenia akt sprawy oraz przedstawienia dokumentów umożliwiających ich odtworzenie.”;

54) w art. 163 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prezes sądu lub referendarz sądowy wzywa osoby posiadające potrzebne dokumenty do ich przedstawienia sądowi, a w razie potrzeby prezes sądu zarządza ich przymusowe odebranie. Przepisy art. 217-236 stosuje się odpowiednio.”

55) art. 164 otrzymuje brzmienie:

„Art.164 W celu odtworzenia akt sąd przeprowadza postępowanie, w tym również dowody, jakie uzna za konieczne. W szczególności sąd bierze pod uwagę wpisy do rejestrów karnych, repertoriów i innych ksiąg biurowych, utrwalenia dźwięku lub obrazu, notatki protokolantów, sędziów, ławników, prokuratorów, adwokatów lub radców prawnych, którzy uczestniczyli w rozprawie. Sąd może też przesłuchać w charakterze świadków wszystkich uczestników sprawy, której akta zaginęły lub uległy zniszczeniu, a także inne osoby, które mogą mieć wiadomości co do treści akt. Strony mają prawo wziąć udział w posiedzeniu.

56) art. 167 otrzymuje brzmienie:

„Art. 167. § 1. W postępowaniu przed sądem wszczętym z inicjatywy strony dowody przeprowadzane są przez strony, po ich dopuszczeniu przez prezesa, przewodniczącego lub sąd. W razie niestawiennictwa strony, na której wniosek dowód został dopuszczony, a także w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach dowód przeprowadza sąd w granicach tezy dowodowej. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach, sąd może dopuścić i przeprowadzić dowód z urzędu.

§ 2. W innym postępowaniu przed sądem oraz w postępowaniu przygotowawczym dowody przeprowadzane są przez organ procesowy prowadzący postępowanie. Nie wyłącza to prawa do zgłoszenia wniosku dowodowego przez stronę.”;

57) po art. 168 dodaje się art. 168a w brzmieniu:

„Art. 168a. Niedopuszczalne jest przeprowadzenie i wykorzystanie dowodu uzyskanego dla celów postępowania karnego, za pomocą czynu zabronionego.”;

58) w art. 171 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prawo zadawania pytań mają, prócz podmiotu przesłuchującego, strony, obrońcy, pełnomocnicy, biegli oraz członkowie składu orzekającego. Pytania zadaje się osobie przesłuchiwanej bezpośrednio, chyba że organ przesłuchujący zarządzi inaczej.”;

59) art. 174 otrzymuje brzmienie:

„Art. 174. Dowodu z wyjaśnień oskarżonego lub z zeznań świadka nie wolno zastępować treścią pism, zapisków, notatek urzędowych lub innych dokumentów.”;

60) w art. 178 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1) obrońcy albo adwokata lub radcy prawnego działającego na podstawie art. 245 § 1, co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę,”

61) po art. 178 dodaje się art. 178a w brzmieniu:

„Art. 178a. Nie wolno przesłuchać jako świadka mediatora co do faktów, o których dowiedział się od oskarżonego lub pokrzywdzonego prowadząc postępowanie mediacyjne, z wyłączeniem

informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.”;

62) w art. 180:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności "zastrzeżone" lub "poufne" lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji, mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd lub prokurator dla dobra wymiaru sprawiedliwości zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy. Na postanowienie w tym przedmiocie przysługuje zażalenie.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, dziennikarskiej lub statystycznej mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W postępowaniu przygotowawczym w przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie decyduje sąd, na posiedzeniu bez udziału stron, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

63) art. 185a otrzymuje brzmienie:

„Art. 185a. § 1. W sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub określone w rozdziałach XXIII, XXV i XXVI Kodeksu karnego pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, przesłuchuje się w charakterze świadka tylko wówczas, gdy jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i tylko raz, chyba że wyjdą na jaw istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania, lub żąda tego oskarżony, który nie miał obrońcy w czasie pierwszego przesłuchania pokrzywdzonego.

§ 2. Przesłuchanie przeprowadza sąd na posiedzeniu z udziałem biegłego psychologa. Prokurator, obrońca oraz pełnomocnik pokrzywdzonego mają prawo wziąć udział w przesłuchaniu. Osoba wymieniona w art. 51 § 2 lub osoba pełnoletnia wskazana przez pokrzywdzonego, o którym mowa w § 1, ma prawo również być obecna przy przesłuchaniu, jeżeli nie ogranicza to swobody wypowiedzi przesłuchiwanego. Jeżeli podejrzany zawiadomiony o tej czynności nie posiada obrońcy z wyboru, sąd wyznacza mu obrońcę z urzędu.

§ 3. Na rozprawie głównej odtwarza się sporządzony zapis obrazu i dźwięku przesłuchania oraz odczytuje się protokół przesłuchania.

§ 4. W sprawach o przestępstwa wymienione w § 1, małoletniego pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania ukończył 15 lat, przesłuchuje się w warunkach określonych w § 1-3, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że przesłuchanie w innych warunkach mogłoby wywrzeć negatywny wpływ na jego stan psychiczny.”;

64) art. 185b otrzymuje brzmienie:

„Art. 185b. § 1. W sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub określone w rozdziale XXV i XXVI Kodeksu karnego świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, przesłuchuje się w warunkach określonych w art. 185a § 1-3,

jeżeli zeznania tego świadka mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

§ 2. W sprawach o przestępstwa wymienione w § 1 małoletniego świadka, który w chwili przesłuchania ukończył 15 lat, przesłuchuje się w trybie określonym w art. 177 § 1a, jeżeli należy się obawiać, że bezpośrednia obecność oskarżonego przy przesłuchaniu mogłaby oddziaływać krępująco na zeznania świadka lub wywierać negatywny wpływ na jego stan psychiczny.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się do świadka współdziałającego w popełnieniu czynu zabronionego, o który toczy się postępowanie karne lub świadka, którego czyn pozostaje w związku z czynem, o który toczy się postępowanie karne.”;

65) w art. 202 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Opinia biegłych powinna zawierać stwierdzenia dotyczące zarówno poczytalności oskarżonego w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu, jak i jego aktualnego stanu zdrowia psychicznego, a zwłaszcza wskazanie czy stan ten pozwala oskarżonemu na udział w postępowaniu i prowadzenie samodzielnej, rozsądnej obrony, a w razie potrzeby także stwierdzenia co do okoliczności wymienionych w art. 93 Kodeksu karnego.”;

66) w art. 203 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. O potrzebie obserwacji w zakładzie leczniczym orzeka sąd, określając miejsce i czas trwania obserwacji. W postępowaniu przygotowawczym sąd orzeka na wniosek prokuratora. Przepisy art. 156 § 5a oraz art. 249 § 3 i 5 stosuje się odpowiednio.”;

67) w art. 204 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Należy również wezwać tłumacza, jeżeli zachodzi potrzeba przełożenia na język polski pisma sporządzonego w języku obcym lub odwrotnie albo zapoznania strony z treścią przeprowadzanego dowodu.”;

68) w art. 209 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Otwarcia zwłok dokonuje biegły lekarz, w miarę możliwości z zakresu medycyny sądowej, w obecności prokuratora albo sądu. W postępowaniu przed sądem art. 396 § 1 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

69) w art. 231 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli powstaje wątpliwość, komu należy wydać zatrzymaną rzecz, sąd, referendarz sądowy lub prokurator składa ją do depozytu sądowego albo oddaje osobie godnej zaufania aż do wyjaśnienia uprawnienia do odbioru. Przepisy o likwidacji depozytów i nie odebranych rzeczy stosuje się odpowiednio.”;

70) w art. 232 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przedmioty ulegające szybkiemu zniszczeniu lub takie, których przechowywanie byłoby połączone z niewspółmiernymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo powodowałoby znaczne obniżenie wartości rzeczy, można sprzedać bez przetargu za pośrednictwem odpowiedniej jednostki handlowej, z zachowaniem przepisów o sprzedaży w drodze egzekucji z ruchomości. Postanowienie może wydać referendarz sądowy.”;

71) w art. 232a § 2 otrzymuje brzmienie:

„ § 2. Jeżeli przechowywanie przedmiotów lub substancji, o których mowa w § 1, byłoby połączone z niewspółmiernymi kosztami lub stanowiło źródło zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnego, sąd właściwy do rozpoznania sprawy lub referendarz sądowy na wniosek prokuratora może zarządzić ich zniszczenie w całości lub w części.”;

72) art. 235 otrzymuje brzmienie:

„Art. 235. Sąd lub referendarz sądowy dokonuje czynności przewidzianych w tym rozdziale w postępowaniu sądowym, a prokurator w postępowaniu przygotowawczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

73) art. 236 otrzymuje brzmienie:

„Art. 236. Na postanowienie sądu lub prokuratora dotyczące przeszukania, zatrzymania rzeczy i w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz na inne czynności przysługuje zażalenie osobom, których prawa zostały naruszone; zażalenie na postanowienie wydane lub czynność dokonaną w postępowaniu przygotowawczym rozpoznaje sąd rejonowy, w okręgu którego prowadzone jest postępowanie.”;

74) w art. 244 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego, oraz wysłuchać go.”

75) w art. 245

a.a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. § 1. Zatrzymanemu na jego żądanie należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym, a także bezpośrednią z nimi rozmowę; zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny”.

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisy art. 261 § 1 – 3 stosuje się odpowiednio, z tym że zawiadomienie następuje na żądanie zatrzymanego.”;

76) art. 247 otrzymuje brzmienie:

„Art. 247. § 1. Prokurator może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanej, jeżeli istnieje konieczność poddania jej badaniom lub dokonania z jej udziałem czynności, o których mowa w art. 74 § 3, niezależnie od sytuacji określonej w art. 74 § 3a zdanie drugie, oraz gdy istnieją podstawy do przedstawienia jej zarzutów, a zachodzi uzasadniona obawa, że nie stawi się ona na wezwanie w celu przeprowadzenia tych badań lub czynności albo przedstawienia zarzutów lub że może przed tym stawieniem się w inny bezprawny sposób utrudniać postępowanie, a także gdy zachodzi potrzeba niezwłocznego zastosowania wobec niej środka zapobiegawczego. W związku z tym zatrzymaniem można też zarządzić przeszukanie. Przepisy art. 220-222 i 224 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W warunkach określonych w § 1 prokurator może także zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie podejrzanego, jeżeli zachodzi konieczność poddania go lub dokonania z jego udziałem czynności, o których mowa w art. 74 § 2, niezależnie od sytuacji określonej w art. 74 § 3a zdanie drugie, albo gdy istnieją podstawy do dokonania wobec niego czynności określonej w art. 314.

§ 3. Niezwłocznie po doprowadzeniu podejmuje się wobec zatrzymanego czynności wskazane w § 1 lub 2, a po ich dokonaniu zwalnia go, chyba że prokurator rozstrzygnąć ma także w kwestii środka zapobiegawczego, zwłaszcza jeżeli zatrzymanie wiązało się z potrzebą jego niezwłocznego zastosowania. W tym ostatnim wypadku prokurator, niezwłocznie po dokonaniu badań lub innych czynności, dla których przeprowadzenia zarządzono zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie, w tym po przesłuchaniu, o którym mowa w art. 249 § 3, rozstrzyga w przedmiocie tego środka i decyduje o zwolnieniu zatrzymanego albo występuje do sądu o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

§ 4. Do zatrzymania, o którym mowa w § 1 i 2, stosuje się odpowiednio art. 246.

§ 5. Zarządzenia, o których mowa w § 1 i 2 wykonuje Policja lub inne organy, o których mowa w art. 312, w zakresie swych właściwości, jeżeli ustawa uprawnia je do zatrzymywania osoby. Zarządzenia dotyczące zatrzymania i przymusowego doprowadzenia żołnierza w czynnej służbie wojskowej wykonują właściwe organy wojskowe. ”;

77) w art. 249 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Prokurator i obrońca mają prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego. Na żądanie oskarżonego, który nie ma obrońcy, wyznacza się do tej czynności obrońcę z urzędu. Zarządzenie może wydać także referendarz sądowy. Niestawiennictwo obrońcy lub prokuratora należy zawiadomionych o terminie nie tamuje rozpoznania sprawy.”;

78) po art. 249 dodaje się art. 249a w brzmieniu:

„Art. 249a. Podstawę orzeczenia o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania powinny stanowić jedynie ustalenia poczynione na podstawie dowodów jawnych dla oskarżonego i jego obrońcy. Sąd uwzględnia z urzędu także okoliczności, których prokurator nie ujawnił, po ich ujawnieniu na posiedzeniu, jeżeli są one korzystne dla oskarżonego.”;

79) w art. 250 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. We wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania należy wymienić dowody wskazujące na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo oraz okoliczności przemawiające za istnieniem określonych zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwość popełnienia przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa oraz okoliczności wskazujące na istnienie określonej podstawy stosowania tego środka zapobiegawczego i konieczności jego stosowania.”;

80) w art. 251 § 3 otrzymuje brzmienie:

„ § 3. Uzasadnienie postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego powinno zawierać przedstawienie dowodów świadczących o popełnieniu przez oskarżonego przestępstwa, wykazanie okoliczności wskazujących na istnienie określonych zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwości popełnienia przez oskarżonego nowego ciężkiego przestępstwa w razie niezastosowania środka zapobiegawczego oraz okoliczności wskazujących na istnienie

określonej podstawy jego zastosowania i potrzeby zastosowania danego środka. W wypadku tymczasowego aresztowania należy ponadto wyjaśnić, dlaczego nie uznano za wystarczające zastosowanie innego środka zapobiegawczego.”;

81) w art. 252

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego przysługuje zażalenie na zasadach ogólnych, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zażalenie na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego sąd rozpoznaje niezwłocznie, z tym że zażalenie na postanowienie w przedmiocie tymczasowego aresztowania nie później niż przed upływem 7 dni od przekazania zażalenia temu sądowi wraz z niezbędnymi aktami.”;

82) w art. 254 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na postanowienie w przedmiocie wniosku o uchylenie lub zmianę tymczasowego aresztowania oskarżonemu przysługuje zażalenie tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 3 miesięcy od wydania postanowienia w przedmiocie tymczasowego aresztowania.”;

83) w art. 257 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Stosując tymczasowe aresztowanie sąd może zastrzec, że środek ten ulegnie zmianie z chwilą złożenia, nie później niż w wyznaczonym terminie, określonego poręczenia majątkowego; na **uzasadniony** wniosek oskarżonego lub jego obrońcy sąd może przedłużyć termin złożenia poręczenia.”;

84) art. 258 otrzymuje brzmienie:

„Art. 258. § 1. Tymczasowe aresztowanie i pozostałe środki zapobiegawcze można stosować, jeżeli zachodzi:

1) uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się oskarżonego, zwłaszcza wtedy, gdy nie można ustalić jego tożsamości albo nie ma on w kraju stałego miejsca pobytu,

2) uzasadniona obawa, że oskarżony będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne.

§ 2. Wobec oskarżonego, któremu zarzucono popełnienie zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, albo którego sąd pierwszej instancji skazał na karę pozbawienia wolności wyższą niż 3 lata, obawy utrudniania prawidłowego toku procesu, o których mowa w § 1, uzasadniające stosowanie środka zapobiegawczego, mogą wynikać także z surowości grożącej oskarżonemu kary.

§ 3. Środek zapobiegawczy można wyjątkowo zastosować także wtedy, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony, któremu zarzucono popełnienie zbrodni lub umyślnego występku, popełni przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu powszechnemu, zwłaszcza, gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

§ 4. Decydując o zastosowaniu określonego środka zapobiegawczego uwzględnia się rodzaj i charakter obaw wskazanych w § 1-3, przyjętych za podstawę stosowania danego środka oraz

nasilenie ich zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania w określonym jego stadium.”;

85) w art. 259 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Tymczasowe aresztowanie nie może być stosowane, jeżeli przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 2 lat.”;

86) art. 260 otrzymuje brzmienie:

„Art. 260. § 1. Jeżeli stan zdrowia oskarżonego tego wymaga, tymczasowe aresztowanie może być wykonywane tylko w postaci umieszczenia w odpowiednim zakładzie leczniczym, w tym w zakładzie psychiatrycznym lub zakładzie leczenia odwykowego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, zakłady lecznicze, w tym psychiatryczne i leczenia odwykowego, w których można umieszczać oskarżonego, gdy stan jego zdrowia wymaga, aby tymczasowe aresztowanie było wykonywane w takim zakładzie oraz warunki przyjmowania oskarżonego do takich zakładów, pobytu w nich i leczenia, z zapewnieniem bezpieczeństwa personelowi zakładu, wykluczenia samowolnego opuszczenia przez oskarżonego takiego zakładu i zapewnienia pozostawania w czasie pobytu w nim do dyspozycji organu procesowego, mając na uwadze niezbędne wyposażenie medyczne tych zakładów, możliwość izolowania w nich oskarżonego ze względów bezpieczeństwa oraz posiadanie zabezpieczeń przed samowolnym jego wydaleniem się z zakładu leczniczego.”;

87) w art. 261 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na wniosek oskarżonego można również zawiadomić inną osobę zamiast lub obok osoby wskazanej w § 1, a także organ prowadzący przeciwko oskarżonemu postępowanie karne w innej sprawie.”;

88) w art. 263 po § 4 dodaje się § 4b w brzmieniu:

„§ 4b. Przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania, o jakim mowa w § 4, nie stosuje się w odniesieniu do terminu określonego w § 2, gdy kara realnie grożąca oskarżonemu za zarzucane mu przestępstwo nie przekroczy 3 lat pozbawienia wolności, a w stosunku do terminu wskazanego w § 3, gdy nie przekroczy ona 5 lat pozbawienia wolności, chyba że konieczność takiego przedłużenia jest spowodowana celowym przewlekaniem postępowania przez oskarżonego.”;

89) w art. 264 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W wypadku prawomocnego orzeczenia środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu sprawcy w zakładzie zamkniętym można zastosować tymczasowe aresztowanie do czasu rozpoczęcia wykonywania środka, jednak nie dłużej niż na okres 3 miesięcy, z możliwością jednorazowego przedłużenia, w szczególnie uzasadnionym wypadku, na kolejny miesiąc. Tymczasowe aresztowanie wykonuje się w warunkach umożliwiających stosowanie odpowiedniego postępowania leczniczego, terapeutycznego, rehabilitacyjnego, jak też resocjalizacyjnego.”;

90) w art. 268 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Orzekając w przedmiocie przepadku lub ściągnięcia wartości majątkowych poręczenia,

sąd może orzec częściowy tylko przepadek lub ściągnięcie tych wartości, stosując wówczas wobec oskarżonego ponadto inny jeszcze środek zapobiegawczy, z uwzględnieniem wymogów art. 258 § 4, z wyjątkiem tymczasowego aresztowania.”;

91) w art. 279 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W razie ujęcia i zatrzymania osoby ściganej listem gończym należy niezwłocznie doprowadzić ją do sądu, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, aby sąd ten rozstrzygnął z urzędu o utrzymaniu, zmianie lub uchyleniu tego środka, chyba że prokurator, po przesłuchaniu zatrzymanego, zmienił już lub uchylił tymczasowe aresztowanie. Art. 344 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.”;

92) art. 291 otrzymuje brzmienie:

„Art. 291. § 1. W razie zarzucenia oskarżonemu popełnienia przestępstwa, za które można orzec grzywnę, przepadek, nawiązkę lub świadczenie pieniężne albo nałożyć obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, może z urzędu nastąpić zabezpieczenie wykonania orzeczenia na jego mieniu, jeśli zachodzi uzasadniona obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia w zakresie wskazanej kary i środków karnych będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione .

§ 2. W razie zarzucenia oskarżonemu popełnienia przestępstwa przeciwko mieniu lub wyrządzenia przestępstwem szkody w mieniu, może z urzędu nastąpić na jego mieniu zabezpieczenie roszczeń o naprawienie szkody, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia uwzględniającego takie roszczenia będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

§ 3. Z urzędu może także nastąpić na mieniu oskarżonego zabezpieczenie wykonania orzeczenia o kosztach sądowych, jeżeli zachodzi obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia w tym zakresie będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

§ 4. Na mieniu strony, o której mowa w rozdziale 8a, może nastąpić z urzędu zabezpieczenie wykonania orzeczenia zwrotu korzyści majątkowej, jeżeli zachodzi obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie obowiązku zwrotu tej korzyści będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.”

§ 5. Zabezpieczenie majątkowe należy niezwłocznie uchylić w całości lub w części, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których zostało ono zastosowane w określonym rozmiarze, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie choćby w części.”;

93) w art. 292 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zabezpieczenie następuje w sposób wskazany w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

94) art. 293 otrzymuje brzmienie:

„Art. 293. § 1. Postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym wydaje sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator. W postanowieniu, uwzględniając rozmiar możliwej w okolicznościach danej sprawy grzywny, środków karnych, obowiązków, roszczeń lub kosztów, o których mowa w art. 291 § 1-4, dla których zabezpieczenia stosuje się ten środek, określa się kwotowo jego zakres i sposób, bacząc, aby jego rozmiar odpowiadał jedynie potrzebom tego co ma zabezpieczać. Wymóg kwotowego określenia zabezpieczenia nie dotyczy sytuacji, gdy dokonuje się go na zajętych przedmiocie podlegającym przepadkowi, jako pochodzącym bezpośrednio z przestępstwa lub służącym albo przeznaczonym do jego popełnienia.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie. Jeżeli postanowienie wydał prokurator, a postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w okręgu

innego sądu niż sąd miejscowo i rzeczowo właściwy, zażalenie przysługuje do sądu, który w okręgu prowadzenia postępowania byłby właściwy do rozpoznania tej sprawy w pierwszej instancji.

§ 3. Klauzulę wykonalności postanowieniu o zabezpieczeniu nadaje referendarz sądowy lub sąd pierwszej instancji właściwy do rozpoznania sprawy, w której wydano to postanowienie, a gdy wydano je w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym w okręgu innego sądu niż sąd rzeczowo i miejscowo właściwy, sąd, który w okręgu prowadzenia postępowania byłby właściwy do rozpoznania tej sprawy w pierwszej instancji lub referendarz tego sądu. Nadanie klauzuli postanowieniu, o którym mowa w art. 291 § 1, jest nieodpłatne.

§ 4. Jeżeli zabezpieczenie nastąpiło na rzeczach, które uprzednio oskarżony wydał organowi procesowemu lub które zatrzymano w wyniku czynności, o jakich mowa w rozdziale 25, podejmowanie czynności egzekucyjnych dla uzyskania klauzuli wykonalności i wykonania postanowienia o zabezpieczeniu jest zbędne.”;

95) w art. 297 w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zebranie, zabezpieczenie i utrwalenie dowodów w zakresie niezbędnym dla wniesienia aktu oskarżenia, z uwzględnieniem wymogu art. 2 § 2, aby następnie przedstawić sądowi wniosek o dopuszczenie tych dowodów i przeprowadzić je przed sądem.”;

96) art. 300 otrzymuje brzmienie:

„Art. 300. § 1. Przed pierwszym przesłuchaniem należy pouczyć podejrzanego o jego uprawnieniach: do składania wyjaśnień, do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia, do korzystania z pomocy obrońcy, w tym do wystąpienia o obrońcę z urzędu w wypadku określonym w art. 78, do końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania, jak również o uprawnieniu określonym w art. 301 oraz o obowiązkach i konsekwencjach wskazanych w art. 74, 75, 133 § 2, 138 i 139. Pouczenie to należy wręczyć podejrzanemu na piśmie; podejrzany otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 2. Przed pierwszym przesłuchaniem poucza się pokrzywdzonego o posiadaniu statusu strony procesowej w postępowaniu przygotowawczym oraz o wynikających z tego uprawnieniach, w szczególności: do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia i warunkach uczestniczenia w tych czynnościach, określonych w art. 51-52 i 315-318, do korzystania z pomocy pełnomocnika, w tym do złożenia wniosku o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu w okolicznościach wskazanych w art. 78, do końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania, jak również o uprawnieniach określonych w art. 306 oraz o obowiązkach i konsekwencjach wskazanych w art. 138 i 139. Pouczenie to należy wręczyć pokrzywdzonemu na piśmie; pokrzywdzony otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory pisemnych pouczeń, o których mowa w § 1 i 2, mając na względzie takie poinformowanie o treści obowiązujących przepisów, które umożliwi ich zrozumienie także osobie nie korzystającej z pomocy obrońcy lub pełnomocnika.”;

97) w art. 304 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zawiadomienie o przestępstwie, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa lub prowadzenia przez prokuratora dochodzenia, w wypadkach wskazanych w art. 325a § 3 pkt 1-2, lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, Policja przekazuje wraz

zebrany materiał niezwłocznie prokuratorowi.”;

98) w art. 309 uchyla się pkt 2 i 3;

99) w art. 311 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prokurator może powierzyć Policji prowadzenie śledztwa w całości lub określonym zakresie albo dokonanie poszczególnych czynności śledztwa. Jeżeli jednak osobą podejrzaną jest osoba, o której mowa w art. 325a § 3 pkt 1 i 2, powierzenie może dotyczyć tylko dokonania określonych czynności śledztwa i nie może obejmować czynności związanych z przedstawieniem zarzutów, ich zmianą lub uzupełnieniem ani zamknięciem śledztwa oraz wydawania postanowień.”;

100) art. 321 otrzymuje brzmienie:

„Art. 321. § 1. Jeżeli istnieją podstawy do zamknięcia śledztwa, na wniosek podejrzanego, pokrzywdzonego, obrońcy lub pełnomocnika o umożliwienie końcowego zapoznania się z materiałami postępowania, prowadzący postępowanie powiadamia wnioskującego o możliwości przejrzenia akt i wyznacza mu termin do zapoznania się z nimi, zapewniając udostępnienie mu akt sprawy wraz z informacją, jakie materiały z tych akt, stosownie do wymogów określonych w art. 334 § 1, będą przekazane sądowi wraz z aktem oskarżenia i pouczeniem o uprawnieniu wskazanym w § 4, co odnotowuje się w protokole końcowego zapoznania się strony lub jej reprezentanta z materiałami postępowania.

§ 2. Termin zapoznania się strony, obrońcy i pełnomocnika z materiałami śledztwa powinien być tak wyznaczony, aby od doręczenia zawiadomienia o możliwości takiego zaznajomienia się upłynęło co najmniej 7 dni.

§ 3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo się podejrzanego, pokrzywdzonego, obrońcy i pełnomocnika w wyznaczonym terminie, mimo prawidłowego doręczenia im zawiadomienia, nie tamuje dalszego postępowania.

§ 4. W terminie 3 od dni od zapoznania się z materiałami postępowania strony i procesowi przedstawiciele mogą składać wnioski o uzupełnienie śledztwa, a także o uzupełnienie materiału dowodowego, który ma być przekazany sądowi wraz z aktem oskarżenia, o określone dokumenty zawarte w aktach sprawy, gdy ma to znaczenie dla interesów procesowych podejrzanego lub pokrzywdzonego oraz dla realizacji wymogów wskazanych w art. 2 § 2.

§ 5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia śledztwa, wydaje się postanowienie o jego zamknięciu.”;

101) w art. 324 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Do wniosku, o którym mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 331 § 1, 2 i 4, art. 332, art. 333 § 1-3 i art. 334 § 1, a przekazując wniosek do sądu prokurator informuje o tym ujawnionego pokrzywdzonego.”;

102) w art. 325a dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Prokurator prowadzi dochodzenie, jeżeli:

1) osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu

Wojskowego, Służby Celnej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego,

2) osobą podejrzaną jest funkcjonariusz Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, w zakresie spraw należących do właściwości tych organów lub o występki popełnione przez tych funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem czynności służbowych,

3) z uwagi na wagę lub zawilość sprawy prokurator postanowi o prowadzeniu w sprawie własnego dochodzenia.

§ 4. W wypadkach określonych w § 3 prokurator może powierzyć Policji dokonanie określonych czynności dochodzenia. Powierzenie nie może jednak obejmować czynności związanych z przedstawieniem zarzutów, ich zmianą lub uzupełnieniem ani zamknięciem dochodzenia oraz wydawania postanowień.”;

103) w art. 325b:

a) § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie

„1)zagrożone karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, z tym że w wypadku przestępstw przeciwko mieniu tylko wówczas, gdy wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200.000 zł,”

b) § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3)przewidziane w art. 279 § 1, art. 286 § 1 i 2 oraz w art. 289 § 2 Kodeksu karnego, jeżeli wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200.000 zł.”;

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Spośród spraw o przestępstwa wymienione w § 1 pkt 1 nie prowadzi się dochodzenia w sprawach o przestępstwa określone w Kodeksie karnym w art. 155, art. 156 § 2, art. 157a § 1, art. 164 § 2, art. 165 § 2, art. 168, art. 174 § 2, art. 175, 181-184, 186, 201, art. 231 § 1 i 3, art. 240 § 1, art. 250a § 1-3, art. 265 § 3 oraz w rozdziale XXXVI za wyjątkiem art. 297 i art. 300 i rozdziale XXXVII.”

104) uchyla się art. 325c;

105) art. 325d otrzymuje brzmienie:

„Art. 325d. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z właściwymi ministrami, określi, w drodze rozporządzenia, organy uprawnione obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organy uprawnione do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie jak również zakres spraw zleconych tym organom, mając na uwadze określony przez ustawę zakres kompetencji tych organów.”;

106) w art. 325e uchyla się § 3;

107) w art. 325i § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Dochodzenie powinno być ukończone w ciągu 2 miesięcy. Prokurator może przedłużyć ten okres do 3 miesięcy, a w uzasadnionych wypadkach – na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż rok. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych wypadkach, prokurator bezpośrednio przełożony nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym dochodzenie może przedłużyć jego okres na dalszy czas oznaczony.”;

108) art. 332 otrzymuje brzmienie:

„Art. 332. § 1. Akt oskarżenia powinien zawierać :

- 1) imię i nazwisko oskarżonego, inne dane o jego osobie, dane o zastosowaniu środka zapobiegawczego oraz zabezpieczenia majątkowego,*
- 2) dokładne określenie zarzucanego oskarżonemu czynu ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków, a zwłaszcza wysokości powstałej szkody,*
- 3) wskazanie, że czyn został popełniony w warunkach wymienionych w art. 64 – 65 Kodeksu karnego albo art. 37 § 1 Kodeksu karnego skarbowego,*
- 4) wskazanie przepisów ustawy karnej, pod które zarzucany czyn podpada,*
- 5) wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy i trybu postępowania.*

§ 2. Do aktu oskarżenia można dołączyć jego uzasadnienie, w którym przytacza się fakty i dowody, na których oskarżenie się opiera, a w miarę potrzeby wyjaśnia podstawę prawną oskarżenia i omawia okoliczności, na które powołuje się oskarżony w swej obronie.”;

109) w art. 333

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Akt oskarżenia powinien także zawierać wykaz dowodów, o których przeprowadzenie podczas rozprawy głównej oskarżyciel wnosi wraz z określeniem dla każdego dowodu jakie okoliczności mają być udowodnione, a w razie potrzeby także wraz ze wskazaniem sposobu i kolejności przeprowadzenia dowodów. Wykaz winien być usystematyzowany według rodzajów czynności dowodowych, w szczególności zawierać odrębne listy:

- 1) osób, których wezwania na rozprawę oskarżyciel żąda,*
- 2) dokumentów, co do których domaga się odczytania, odtworzenia bądź ujawnienia,*
- 3) dowodów rzeczowych, podlegających oględzinom.”;*

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli dane uzyskane w toku postępowania przygotowawczego wskazują na istnienie podstaw do nałożenia na określony podmiot zobowiązania, o jakim mowa w art. 52 Kodeksu karnego, prokurator dołącza do aktu oskarżenia wnioski o takie zobowiązanie wraz z jego odpisem, wnosząc też o zawiadomienie tego podmiotu o terminie rozprawy. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie.”;

110) art. 334 otrzymuje brzmienie:

„Art. 334. § 1. Z aktem oskarżenia, mając na uwadze wymogi wskazane w art. 2 § 2 i art. 4, przekazuje się sądowi jedynie materiały postępowania przygotowawczego związane z kwestią odpowiedzialności osób wskazanych w tym akcie o czyny w nim zarzucane, obejmujące:

- 1) dotyczące ich postanowienia i zarządzenia wydane w toku postępowania,*
- 2) protokoły z czynności dowodowych i załączniki do nich przewidziane przez ustawę,*

3) opinie i dokumenty urzędowe i prywatne uzyskane lub złożone do akt sprawy.

§ 2. Na żądanie strony, zgłoszone w trybie wskazanym w art. 321 § 5, oskarżyciel publiczny dołącza do aktu oskarżenia również inne, wskazane w tym żądaniu, materiały postępowania przygotowawczego.

§ 3. Do aktu oskarżenia dołącza się także po jednym odpisie tego aktu dla każdego oskarżonego.

§ 4. Jeżeli do aktu oskarżenia dołączono wnioski, o którym mowa w art. 333 § 4, dołącza się do niego także po jednym odpisie tego wniosku dla podmiotu, którego on dotyczy oraz dla oskarżonego, któremu zarzuca się przestępstwo, z którego podmiot ten miał uzyskać korzyść majątkową, a także odpis aktu oskarżenia dla podmiotu objętego wnioskiem wskazanym w art. 333 § 4.

§ 5. O przesłaniu aktu oskarżenia do sądu oraz o treści przepisów art. 335, 338a i 387 oskarżyciel publiczny zawiadamia oskarżonego i ujawnionego pokrzywdzonego, a także osobę lub instytucję, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie. Pokrzywdzonego należy pouczyć o uprawnieniach związanych z dochodzeniem roszczeń majątkowych oraz o treści przepisu art. 49a, a w razie potrzeby także o prawie do złożenia oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.”;

111) art. 335 otrzymuje brzmienie:

„Art. 335. § 1. Prokurator może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary lub środka karnego za występki bez przeprowadzenia rozprawy, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Uzgodnienie może obejmować również koszty postępowania.

§ 2. Jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w § 1, a w świetle zebranych dowodów wyjaśnienia podejrzanego nie budzą wątpliwości, dalszych czynności dowodowych w postępowaniu przygotowawczym można nie przeprowadzać; przeprowadza się jednak czynności, co do których zachodzi niebezpieczeństwo, że nie będzie można ich przeprowadzić na rozprawie.

§ 3. Uzasadnienie wniosku, o którym mowa w § 1 można ograniczyć do wskazania dowodów świadczących o tym, że okoliczności popełnienia czynu nie budzą wątpliwości i wskazujących, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Art. 333 § 1 – 2 nie stosuje się. ”;

112) po art. 336 dodaje się art. 336a w brzmieniu:

“Art. 336a. Czynności określone w niniejszym rozdziale prezes sądu podejmuje nie później niż w 30 dniu po wniesieniu do sądu aktu oskarżenia.”;

113) w art. 337 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli akt oskarżenia nie odpowiada warunkom formalnym wymienionym w art. 119, 332, 333 lub 335, a także gdy nie zostały spełnione warunki wymienione w art. 334, prezes sądu zwraca go oskarżycielowi w celu usunięcia braków w terminie 7 dni. Jeżeli do aktu oskarżenia dołączono wnioski, o którym mowa w art. 333 § 4,

a wniosek ten nie odpowiada warunkom formalnym określonym w tym przepisie albo w art. 119, prezes sądu zwraca go oskarżycielowi publicznemu w celu usunięcia tych braków w terminie 7 dni.”;

114) w art. 338:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli akt oskarżenia odpowiada warunkom formalnym, prezes sądu lub referendarz sądowy niezwłocznie zarządza doręczenie jego odpisu oskarżonemu, wzywając do składania wniosków dowodowych w terminie 7 dni od doręczenia mu aktu oskarżenia, a także pouczając o prawie do złożenia wniosku o zobowiązanie prokuratora do uzupełnienia materiałów postępowania przygotowawczego dołączonych do aktu oskarżenia, o określone dokumenty zawarte w aktach tego postępowania, gdy ma to znaczenie dla interesu oskarżonego oraz dla realizacji wymogów określonych w art. 2 § 2 oraz poucza go o treści przepisów art. 338a, 341 § 1, 349 § 8, 374, 376, 377 i 422. Jeżeli akt oskarżenia zawiera wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1, jego odpis doręcza się ujawnionemu pokrzywdzonemu.”

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Jeżeli do aktu oskarżenia dołączono wniosek, o którym mowa w art. 333 § 4, a akt oskarżenia i wniosek ten odpowiadają warunkom formalnym, prezes sądu lub referendarz sądowy niezwłocznie zarządza doręczenie odpisu aktu oskarżenia i wniosku podmiotowi, którego wniosek ten dotyczy, pouczając go o treści art. 156 § 1 i wzywając do składania wniosków dowodowych w terminie 7 dni od doręczenia mu tych dokumentów.”;

115) po art. 338 dodaje się art. 338a w brzmieniu:

„Art. 338a. Oskarżony może, przed doręczeniem mu zawiadomienia o terminie rozprawy, złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego.”;

116) w art. 339:

a) w § 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) oskarżony, któremu zarzucono występki, przed doręczeniem mu zawiadomienia o wyznaczeniu rozprawy złożył wniosek, o którym mowa w art. 338a,”

b) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

“§ 4a. Jeżeli akt oskarżenia odpowiada warunkom formalnym, czynności, o których mowa w § 1, 3 i 4 prezes sądu dokonuje w terminie 30 dni.”;

117) w art. 341 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1 Prokurator, oskarżony i pokrzywdzony mają prawo wziąć udział w posiedzeniu w

przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania. Udział ich jest obowiązkowy, jeżeli prezes sądu lub sąd tak zarządzi.”;

118) w art. 343:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Uwzględniając wniosek o którym mowa w art. 335, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, warunkowo zawiesić jej wykonanie, albo odstąpić od wymierzenia kary orzekając środek karny wymieniony w art. 39 Kodeksu karnego”;

b) po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:

„§ 3a. Uwzględnienie wniosku jest możliwe tylko wówczas, jeżeli nie sprzeciwi się temu pokrzywdzony należycie powiadomiony o terminie posiedzenia.

§ 3b. Sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany zaakceptowanej przez oskarżonego.”;

c) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Prokurator, oskarżony i pokrzywdzony, a gdy do aktu oskarżenia dołączono wniosek, o którym mowa w art. 333 § 4, także podmiot objęty tym wnioskiem, mają prawo wziąć udział w posiedzeniu. Pokrzywdzony może najpóźniej na tym posiedzeniu złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 54 § 1. Udział podmiotów wskazanych w zdaniu pierwszym w posiedzeniu jest obowiązkowy, jeżeli prezes sądu lub sąd tak zarządzi.”;

d) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Jeżeli sąd uzna, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku, sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych. W terminie 7 dni prokurator dokonuje czynności określonych w art. 333 § 1 – 2.”;

119) po art. 343 dodaje się art. 343a w brzmieniu:

„Art. 343a. § 1. W wypadku złożenia przez oskarżonego, któremu zarzucono występki, wniosku, o którym mowa w art. 338a, o terminie posiedzenia zawiadamia się strony i pokrzywdzonego, przesyłając im odpis wniosku.

§ 2. Sąd uwzględnia wniosek, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Uwzględnienie wniosku jest możliwe tylko wówczas, gdy nie sprzeciwi się temu prokurator. Art. 343 stosuje się odpowiednio.

§ 3. W razie złożenia kolejnego wniosku podlega on rozpoznaniu na rozprawie.”;

120) w art. 345 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd przekazuje sprawę prokuratorowi w celu usunięcia istotnych braków śledztwa lub dochodzenia zwłaszcza wówczas, gdy akta sprawy wskazują na to, że nie dokonano czynności, które są obowiązkowe, a dokonanie ich przez sąd nie jest możliwe lub spowodowałoby znaczne trudności. Przyczyną przekazania sprawy nie może być potrzeba poszukiwania dowodów.”;

121) art. 346 otrzymuje brzmienie:

„Art. 346. Po usunięciu braków śledztwa lub dochodzenia oskarżyciel publiczny składa nowy akt oskarżenia albo podtrzymuje poprzedni, albo zwraca sądowi akta sprawy z wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania lub postępowanie umarza.”;

122) art. 349 otrzymuje brzmienie:

„Art. 349. § 1. Jeżeli przewidywany zakres postępowania dowodowego uzasadnia przypuszczenie, że w sprawie niezbędne będzie wyznaczenie co najmniej 5 terminów rozprawy, prezes sądu niezwłocznie wyznacza sędziego albo członków składu orzekającego oraz wnosi sprawę na posiedzenie.

§ 2. Czynności, o których mowa w § 1, prezes sądu może dokonać także wówczas, jeżeli ze względu na zawilość sprawy lub z innych ważnych powodów uzna, że może to przyczynić się do usprawnienia postępowania, a zwłaszcza należytego planowania i organizacji rozprawy głównej.

§ 3. Posiedzenie powinno się odbyć w ciągu 30 dni od daty jego wyznaczenia.

§ 4. Oskarżyciel publiczny, obrońcy i pełnomocnicy mają prawo wziąć udział w posiedzeniu, o którym mowa w § 1 i 2. Prezes sądu może uznać ich udział w posiedzeniu za obowiązkowy. Prezes sądu może także zawiadomić o posiedzeniu pozostałe strony, jeżeli może się to przyczynić do usprawnienia postępowania.

§ 5. Wyznaczając posiedzenie, o którym mowa w § 1 lub 2, prezes sądu wzywa oskarżyciela publicznego, pełnomocników i obrońców, do przedstawienia w terminie 7 dni pisemnego stanowiska dotyczącego planowania przebiegu rozprawy głównej oraz jej organizacji. Stanowisko to – jeżeli w wezwaniu nie wskazano inaczej – jest przedstawiane przez wypełnienie i przedłożenie urzędowego formularza.

§ 6. Stanowisko w przedmiocie planowania i organizacji rozprawy głównej obejmuje informacje i oświadczenia, w szczególności o: postulowanych terminach rozpraw, terminach usprawiedliwionej nieobecności uczestników procesu, a także oświadczenia wskazujące na potrzebę wezwania na rozprawę główną biegłych, kuratora sądowego, sprawdzenie danych o karalności oskarżonego, wnioski dowodowe, oraz inne oświadczenia dotyczące okoliczności istotnych dla sprawnego przeprowadzenia dalszego postępowania.

§ 7. Na posiedzeniu, o którym mowa w § 1 i 2, przewodniczący składu orzekającego biorąc pod uwagę stanowiska w przedmiocie planowania i organizacji rozprawy głównej przedstawione przez strony, pełnomocników i obrońców rozstrzyga w przedmiocie wniosków dowodowych, przebiegu i organizacji rozprawy głównej, oraz wyznacza jej terminy, a także podejmuje inne niezbędne rozstrzygnięcia. Art. 350 § 2 i 3 stosuje się.

§ 8. Ogłoszenie zarządzenia o wyznaczeniu terminów rozprawy ma skutek równoznaczny z wezwaniem obecnych uczestników postępowania do udziału w rozprawie albo zawiadomieniem o jej terminie.

§ 9. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza stanowiska w przedmiocie planowania przebiegu i organizacji rozprawy głównej, składanego przez osobę lub stronę zobowiązaną do zajęcia takiego stanowiska, uwzględniając zakres pochodzących od stron informacji i oświadczeń niezbędnych do efektywnego przygotowania rozprawy głównej, rozpoznania istotnych zagadnień występujących w danej sprawie, mogących wpłynąć na czas trwania postępowania.”;

123) art. 350 otrzymuje brzmienie:

„Art. 350. § 1. W sprawach, w których nie wyznaczono posiedzenia o jakim mowa w art. 349 § 1 lub 2, prezes sądu wydaje pisemne zarządzenie wskazujące sędziego albo członków składu orzekającego.

§ 2. Przewodniczący składu orzekającego wydaje pisemne zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy głównej, w którym wskazuje:

- 1) dzień, godzinę i salę rozpraw,*
- 2) strony i inne osoby, które należy wezwać na rozprawę lub zawiadomić o jej terminie,*
- 3) inne czynności konieczne dla przygotowania rozprawy.*

§ 3. Co do oskarżonego pozbawionego wolności należy wydać zarządzenie o doprowadzeniu go na rozprawę celem udziału w czynnościach o których mowa w art. 374 § 1a, a także jeśli złożył on wniosek, o którym mowa w art. 353 § 3, albo gdy jego obecność na rozprawie została uznana za obowiązkową.”;

124) art. 352 otrzymuje brzmienie:

„Art. 352. Przewodniczący składu orzekającego po rozważeniu wniosków stron dopuszcza dowody i zarządza ich sprowadzenie na rozprawę. Przepis art. 368 stosuje się odpowiednio.”;

125) w art. 353 dodaje się § 3 - 5 w brzmieniu:

„§ 3. Doręczając oskarżonemu pozbawionemu wolności, którego obecność na rozprawie nie jest obowiązkowa, zawiadomienie o terminie rozprawy należy pouczyć go o prawie do złożenia wniosku o doprowadzenie go na rozprawę.

§ 4. Doręczając oskarżonemu wezwanie na rozprawę lub zawiadomienie o jej terminie, poucza się go o treści przepisów art. 374, 376, 377, 422, 427 § 4 i 447 § 5.

§ 5. Wniosek o który mowa w § 3, jak również wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu na podstawie art. 80a § 1, może być złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania lub zawiadomienia. Wnioski złożone po terminie podlegają rozpoznaniu, jeżeli nie powoduje to konieczności odroczenia rozprawy.”;

126) w art. 366 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przewodniczący kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem.”;

127) art. 370 otrzymuje brzmienie:

„Art. 370. § 1. Na wezwanie przewodniczącego, po swobodnym wypowiedzeniu się osoby przesłuchiwanej, stosownie do art. 171 §1, zadają jej pytania w następującym porządku: oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy, pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, oskarżyciel prywatny, pełnomocnik oskarżyciela prywatnego, powód cywilny, pełnomocnik powoda cywilnego, biegły, podmiot odpowiedzialny za zwrot Skarbowi Państwa korzyści uzyskanej z przestępstwa zarzucanego oskarżonemu, pełnomocnik tego podmiotu, obrońca, oskarżony, członkowie składu orzekającego.

§ 2. W przypadku dowodu przeprowadzanego przez stronę, zadaje ona jako pierwsza pytania osobie przesłuchiwanej, zaś członkowie składu orzekającego mogą zadawać pytania tylko w

wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych sytuacjach.

§ 3. W przypadku dowodu przeprowadzanego przez sąd, pytania osobie przesłuchiwanej jako pierwsi zadają członkowie składu orzekającego.

§ 4. Przewodniczący uchyla pytania, o których mowa w art. 171 § 6, lub gdy z innych powodów uznaje je za niestosowne.”;

128) w art. 374:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie. Przewodniczący lub sąd mogą uznać jego obecność za obowiązkową.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W sprawach o zbrodnie, obecność oskarżonego podczas czynności, o których mowa w art. 385 i 386, jest obowiązkowa.”;

129) art. 376 otrzymuje brzmienie:

„Art. 376. § 1. Jeżeli oskarżony, którego obecność na rozprawie jest obowiązkowa, złożył już wyjaśnienia i opuścił salę rozprawy bez zezwolenia przewodniczącego, sąd może prowadzić rozprawę w dalszym ciągu pomimo nieobecności oskarżonego. Sąd zarządza zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie oskarżonego, jeżeli uznaje jego obecność za niezbędną. Na postanowienie przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli oskarżony którego obecność na rozprawie jest obowiązkowa, zawiadomiony o terminie rozprawy odroczonej lub przerwanej, nie stawił się na tę rozprawę bez usprawiedliwienia.

§ 3. Jeżeli na rozprawę odroczoną lub przerwaną nie stawił się współoskarżony, którego obecność jest obowiązkowa, sąd może prowadzić rozprawę w zakresie nie dotyczącym bezpośrednio tego oskarżonego.”;

130) art. 377 otrzymuje brzmienie:

„Art. 377. § 1 Jeżeli oskarżony wprawił się ze swej winy w stan powodujący niezdolność do udziału w rozprawie lub w posiedzeniu, w których jego udział jest obowiązkowy, sąd może prowadzić postępowanie pomimo jego nieobecności, nawet jeżeli nie złożył jeszcze wyjaśnień.

§ 2. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w § 1, sąd zapoznaje się ze świadectwem lekarza, który stwierdził stan takiej niezdolności, lub przesłuchuje go w charakterze biegłego. Stan powodujący niezdolność oskarżonego do udziału w rozprawie można stwierdzić także na podstawie badania niepołączonego z naruszeniem integralności ciała, przeprowadzonego za pomocą stosownego urządzenia.

§ 3. Jeżeli oskarżony, którego obecność na rozprawie jest obowiązkowa, zawiadomiony o terminie rozprawy oświadcza, że nie weźmie udziału w rozprawie, uniemożliwia doprowadzenie go na rozprawę albo zawiadomiony o niej osobiście nie stawia się na rozprawę bez usprawiedliwienia, sąd może prowadzić postępowanie bez jego udziału; sąd może jednak zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie oskarżonego. Na postanowienie przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu.

§ 4. Jeżeli oskarżony nie złożył jeszcze wyjaśnień przed sądem, można zastosować art. 396 § 2 lub uznać za wystarczające odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień. Przesłuchania oskarżonego można dokonać z wykorzystaniem środków, o których mowa w art. 177 § 1a.”;

131) w art. 378 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli w sprawie, w której oskarżony musi mieć obrońcę i korzysta z obrony z wyboru, obrońca lub oskarżony wypowiada stosunek obrończy, sąd, prezes sądu lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu, o ile oskarżony nie powołał obrońcy z wyboru. W razie potrzeby rozprawę przerywa się lub odracza.”;

132) w art. 381:

a) jego dotychczasową treść oznacza się jako § 1,

b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego strony i ich procesowi przedstawiciele mogą wnosić o zobowiązanie prokuratora do uzupełnienia materiałów postępowania przygotowawczego dołączonych do aktu oskarżenia o określone dokumenty, zawarte w aktach tego postępowania, gdy ma to znaczenie dla interesów procesowych tych stron oraz dla realizacji wymogów określonych w art. 2 § 2. W przedmiocie tego wniosku sąd rozstrzyga, w miarę możliwości, jeszcze przed otwarciem przewodu sądowego.”

133) w art. 384 uchyla się § 4;

134) art. 385 otrzymuje brzmienie:

„Art. 385. § 1. Przewód sądowy rozpoczyna się od przedstawienia przez oskarżyciela zarzutów oskarżenia.

§ 2. Jeżeli wniesiono odpowiedź na akt oskarżenia, przewodniczący informuje o jej treści.”;

135) w art. 386:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli oskarżony bierze udział w pierwszej rozprawie głównej przewodniczący, po przedstawieniu zarzutów oskarżenia, poucza go o prawie składania wyjaśnień, odmowy wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania, składania wniosków dowodowych i konsekwencjach nieskorzystania z tego uprawnienia oraz o treści przepisów art. 100 § 3, 376, 377, 419 i 422, po czym pyta go, czy przyznaje się do zarzucanego mu czynu oraz czy chce złożyć wyjaśnienia i jakie.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do oskarżonego, który stawi się po raz pierwszy na kolejnej rozprawie głównej.”;

136) art. 387 otrzymuje brzmienie:

„Art. 387 § 1. Do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych na rozprawie głównej oskarżony może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego.

§ 2. Sąd może uwzględnić wnioski o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości; uwzględnienie wniosku jest możliwe jedynie wówczas, gdy nie sprzeciwia się temu prokurator, a także pokrzywdzony należycie powiadomiony o terminie rozprawy oraz pouczony o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego takiego wniosku.

§ 3. Sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku oskarżonego od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany. Przepis art. 341 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Uwzględniając wniosek, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, niezależnie od podstaw przewidzianych w art. 60 § 1-4 Kodeksu karnego. W sprawach o zbrodnie nadzwyczajne złagodzenie kary może nastąpić tylko wówczas, gdy wniosek złożony został w terminie określonym w art. 338a.

§ 5. Przychylając się do wniosku sąd może uznać za ujawnione dowody wymienione w akcie oskarżenia lub dokumenty przedłożone przez stronę.”;

137) art. 389 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli oskarżony nie stawiał się na rozprawę, odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, wolno na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

§ 2. Po odczytaniu protokołu przewodniczący umożliwia oskarżonemu, biorącemu udział w rozprawie, wypowiedzenie się co do jego treści i wyjaśnienie zachodzących sprzeczności.

§ 3. Wolno na rozprawie odczytać wyjaśnienia współoskarżonego, który zmarł.”;

138) w art. 391:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

“§ 1. Jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio, albo oświadczy, że pewnych szczegółów nie pamięta, wolno, na wniosek strony, a w wypadku określonym w art. 167 § 1 zdanie 3 i art. 167 § 2 także z urzędu, odczytywać protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Art. 394 § 2 nie stosuje się.”;

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

“§ 1a. Jeśli świadek przebywa za granicą, nie można mu było doręczyć wezwania, nie stawiał się z powodu niedających się usunąć przeszkód lub prezes sądu zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 333 § 2, a także wtedy, gdy świadek zmarł, wolno, na wniosek strony, a w wypadku określonym w art. 167 § 1 zdanie 3 i art. 167 § 2 także z urzędu, odczytywać protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.”;

139) w art. 393 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Mogą być odczytywane na rozprawie wszelkie dokumenty prywatne, powstałe poza postępowaniem karnym, w szczególności oświadczenia, publikacje, listy oraz notatki.”;

140) art. 393a otrzymuje brzmienie:

“Art. 393a. W warunkach określonych w art. 389 § 1, art. 391 § 1, 1a i 2, art. 392 i 393 wolno również odczytywać i odtwarzać zapisy, o których mowa w art. 145 § 1 i art. 147 § 3.”;

141) w art. 394 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie można uznać bez ich odczytania za ujawnione w całości lub w części. Należy jednak je odczytać, jeżeli wnosi o to strona, która nie miała możliwości zapoznania się z ich treścią. Przepis art. 392 § 2 stosuje się odpowiednio.”;

142) uchyla się art. 397;

143) w art. 401 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przewodniczący może przerwać rozprawę główną dla przygotowania przez strony wniosków dowodowych, dla sprowadzenia dowodu albo dla wypoczynku lub z innej ważnej przyczyny.”;

144) w art. 402 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Jeżeli przewodniczący, zarządzając przerwę, oznaczy jednocześnie czas i miejsce dalszego ciągu rozprawy, osoby obecne na rozprawie przerwanej, których obecność była obowiązkowa, są obowiązane stawić się w nowym terminie bez wezwania. Przepis art. 285 stosuje się odpowiednio. Osoby uprawnione do stawiennictwa, nie muszą być zawiadamiane o nowym terminie, nawet jeśli nie uczestniczyły w rozprawie przerwanej.”;

145) w art. 406 § 1 otrzymuje brzmienie:

“§ 1. Po zamknięciu przewodu sądowego przewodniczący udziela głosu stronom, ich przedstawicielom oraz w miarę potrzeby przedstawicielowi społecznemu, który przemawia przed obrońcą i oskarżonym. Głos zabierają w następującej kolejności: oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy, oskarżyciel prywatny, powód cywilny, podmiot odpowiedzialny za zwrot Skarbowi Państwa korzyści uzyskanej z przestępstwa zarzucanego oskarżonemu, obrońca oskarżonego i oskarżony.”;

146) w art. 411 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W sprawie zawilej albo z innych ważnych powodów sąd może odroczyć wydanie wyroku na czas nie przekraczający 14 dni.”;

147) w art. 416:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd przesłuchuje w charakterze świadka stronę, której dotyczy wniosek określony w

art. 333 § 4, bezpośrednio po przesłuchaniu oskarżonego.”

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przepisy art. 72 i 75 stosuje się odpowiednio.”;

148) w art. 418 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Ogłaszając wyrok wolno pominąć treść zarzutów oskarżenia.”;

149) art. 418a otrzymuje brzmienie:

„Art. 418a. W wypadku wyrokowania na posiedzeniu odbywającym się z wyłączeniem jawności, treść wyroku udostępnia się publicznie przez złożenie jego odpisu na okres 7 dni w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę w protokole posiedzenia.”;

150) w art. 419 uchyla się § 2;

151) w art. 422:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W terminie zawitym 7 dni od daty doręczenia wyroku strona, a w wypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, wydanego na posiedzeniu, także pokrzywdzony, mogą złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Sporządzenie uzasadnienia z urzędu nie zwalnia strony, wymienionego podmiotu oraz pokrzywdzonego od złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia. Wniosek składa się na piśmie. Wniosek nie pochodzący od oskarżonego powinien wskazywać tego z oskarżonych, którego dotyczy.”;

b) uchyla się § 2,

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Zarządzenie, o którym mowa w § 3 może wydać także referendarz sądowy.”;

152) w art. 423 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wyrok z uzasadnieniem doręcza się stronie, która złożyła wniosek na podstawie art. 422. Przepis art. 100 § 5 stosuje się.”;

153) w art. 424

154)

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 424§1. Uzasadnienie powinno zawierać zwięźle:

- 1) wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,*
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku.*

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

§ 3. W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku wydanego w trybie art. 343, 343a lub 387, sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia oraz wymiaru kary.”

155) w art. 425 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy.”;

156) art. 427 otrzymuje brzmienie:

„Art. 427 § 1. Odwołujący się powinien wskazać zaskarżone rozstrzygnięcie lub ustalenie, sformułować zarzuty stawiane rozstrzygnięciu, a także podać, czego się domaga.

§ 2. Jeżeli środek odwoławczy pochodzi od oskarżyciela publicznego, obrońcy lub pełnomocnika, powinien ponadto zawierać uzasadnienie.

§ 3. Odwołujący się może również wskazać nowe fakty lub dowody, jeżeli nie mógł powołać ich w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

§ 4. W środku odwoławczym nie można podnosić zarzutu nieprzeprowadzenia przez sąd określonego dowodu, jeżeli strona nie składała w tym zakresie wniosku dowodowego, ani też zarzutu przeprowadzenia dowodu, pomimo braku wniosku strony w tym przedmiocie lub poza zakresem wniosku.”;

157) w art. 433 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1 i 2, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, 439 § 1, 440 i 455.”;

158) w art. 434:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy, a także tylko w granicach zaskarżenia i tylko w razie stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym, chyba że ustawa nakazuje wydanie orzeczenia niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Środek odwoławczy wniesiony na niekorzyść oskarżonego może spowodować orzeczenie także na korzyść oskarżonego, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 440.”;

c) uchyla się § 3,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W przypadku skazania z zastosowaniem art. 60 § 3 lub 4 Kodeksu karnego lub art. 36 § 3 Kodeksu karnego skarbowego, sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego, i to niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych w zarzutów, także wówczas, jeżeli środek odwoławczy wniesiono wyłącznie na korzyść oskarżonego, który po wydaniu wyroku odwołał lub w istotny sposób zmienił swoje wyjaśnienia lub zeznania. Nie dotyczy to jednak przypadku zasadnego podniesienia zarzutu obrazy prawa materialnego lub stwierdzenia przez sąd odwoławczy okoliczności uzasadniających uchylene orzeczenia, określonych w art. 439 § 1 .”

e) uchyla się § 5;

159) w art. 437 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli pozwalają na to zebrane dowody, sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.”

160) w art. 438 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

“4) rażącej niewspółmierności kary, środka karnego lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego lub innego środka.”

161) art. 443 otrzymuje brzmienie:

„Art. 443. W razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wolno w dalszym postępowaniu wydać orzeczenie surowsze niż uchylone tylko wtedy, gdy orzeczenie to było zaskarżone na niekorzyść oskarżonego albo na korzyść oskarżonego w warunkach określonych w art. 434 § 4. Nie dotyczy to orzekania o środkach wymienionych w art. 93 i 94 Kodeksu karnego.”

162) art. 444 otrzymuje brzmienie:

„Art. 444 § 1. Od wyroku sądu pierwszej instancji stronom, a pokrzywdzonemu od wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, wydanego na posiedzeniu, przysługuje apelacja, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Strona zobowiązana do zwrotu Skarbowi Państwa korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa przypisanego oskarżonemu, może wnieść apelację tylko z powodu nałożenia tego obowiązku, a z powodu skazania oskarżonego, tylko wtedy, gdy podważa skazanie, jako podstawę swej odpowiedzialności za zwrot tej korzyści.

§ 3. O uprawnieniu do złożenia wniosku o wyznaczenie obrońcy albo pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia apelacji oraz o możliwości obciążenia wnioskującego kosztami wyznaczenia takiego obrońcy albo pełnomocnika, należy oskarżonego albo inną stronę, nie posiadających obrońcy albo pełnomocnika, ponownie pouczyć przy ogłoszeniu lub doręczeniu wyroku, niezależnie od pouczeń udzielonych na podstawie art. 80a § 3 i 87a § 3.

§ 4. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w stosunku do pokrzywdzonego, w wypadku wydania na posiedzeniu wyroku warunkowo umarzającego postępowanie.”

163) art. 446 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1 Apelacja od wyroku sądu okręgowego, która nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata lub radcę prawnego.”

164) art. 447 otrzymuje brzmienie:

„Art. 447. § 1. Apelację co do winy uważa się za zwróconą przeciwko całości wyroku.

§ 2. Apelację co do kary uważa się za zwróconą przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych.

§ 3. Apelację co do środka karnego uważa się za zwróconą przeciwko całości rozstrzygnięcia o środkach karnych. Zaskarżyć można również brak rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego.

§ 4. W apelacji można podnosić zarzuty, które nie stanowiły lub nie mogły stanowić przedmiotu zażalenia.

§ 5. W postępowaniu wszczętym z inicjatywy strony, w apelacji nie można podnosić zarzutu niedopuszczenia dowodu z urzędu lub niedostatecznej aktywności sądu w przeprowadzaniu dowodu, ani też zarzutu przeprowadzenia dowodu pomimo braku wniosku strony w tym przedmiocie.

§ 6. Przepisu § 5 nie stosuje się, jeżeli przeprowadzenie dowodu jest obowiązkowe.

§ 7. Podstawą apelacji nie mogą być zarzuty określone w art. 438 pkt 3 i 4 związane z treścią zawartego porozumienia, o którym mowa w art. 343, 343a oraz art. 387.”;

165) art. 449a otrzymuje brzmienie:

„Art. 449a. W wypadkach określonych w art. 423 § 1a i art. 424 § 3 przed wydaniem orzeczenia sąd odwoławczy może zwrócić sprawę sądowi pierwszej instancji w celu sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego wyroku w niezbędnym zakresie, jeżeli ma to zapewnić prawidłowe wyrokowanie w sprawie.”;

166) w art. 450 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Udział w rozprawie prokuratora, a obrońcy w wypadkach określonych w art. 79, 80 i 80a zdanie pierwsze jest obowiązkowy.”;

167) art. 451 otrzymuje brzmienie:

„Art. 451. Sąd odwoławczy, na wniosek oskarżonego pozbawionego wolności, złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia mu zawiadomienia o przyjęciu apelacji, zarządza sprowadzenie go na rozprawę, chyba że uzna za wystarczającą obecność obrońcy. Wniosek złożony po terminie podlega rozpoznaniu, jeżeli nie powoduje to konieczności odroczenia rozprawy. O prawie złożenia wniosku należy pouczyć oskarżonego. Jeżeli sąd nie zarządza sprowadzenia oskarżonego, który nie ma obrońcy, sąd, prezes sądu lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu.”;

168) w art. 452:

a) uchyla się § 1;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

“§ 2. Sąd odwoławczy, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, przeprowadza określone dowody na rozprawie, także z urzędu, jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Dowody można dopuścić również przed rozprawą.”;

169) w art. 454 skreśla się § 2;

170) w art. 457 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli sąd utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uzasadnienie sporządza się na wniosek strony, chyba że zostało złożone zdanie odrębne. Przepisy art. 422 i 423 stosuje się odpowiednio.”;

171) w art. 459 dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. Od postanowień określonych w § 1 wydanych przez referendarza sądowego może być wniesiony sprzeciw. W razie wniesienia sprzeciwu postanowienie traci moc.

§ 5. Prezes sądu odmawia przyjęcia sprzeciwu, jeżeli został wniesiony po terminie lub przez osobę nieuprawnioną.”;

172) art. 460 otrzymuje brzmienie:

„Art. 460. Zażalenie lub sprzeciw wnosi się w terminie 7 dni od daty ogłoszenia postanowienia, a jeżeli ustawa nakazuje doręczenie postanowienia - od daty doręczenia. Dotyczy to również zażaleń na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów lub opłat zawarte w wyroku; jeżeli jednak odwołujący się złoży wniosek o sporządzenie na piśmie oraz doręczenie uzasadnienia wyroku, zażalenie można wnieść w terminie przewidzianym do wniesienia apelacji.”;

173) w art. 461 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli zażalenie lub sprzeciw pochodzi od osób nie wymienionych w § 1, o jego wniesieniu zawiadamia się osoby, których dotyczy zaskarżone postanowienie.”;

174) w art. 466 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisy dotyczące sprzeciwów i zażaleń na postanowienia stosuje się odpowiednio do sprzeciwów i zażaleń na zarządzenia.”;

175) w dziale X uchyla się rozdział 51;

176) art. 485 otrzymuje brzmienie:

„Art. 485. W sprawach z oskarżenia prywatnego stosuje się przepisy o postępowaniu zwyczajnym, z zachowaniem przepisów niniejszego rozdziału.”;

177) w art. 489 § 1 otrzymuje brzmienie:

„ § 1. Rozprawę główną poprzedza posiedzenie pojednawcze, które prowadzi sędzia lub referendarz sądowy.”;

178) w art. 492 § 1 otrzymuje brzmienie:

„ § 1. W razie pojednania stron postępowanie umarza się. Postanowienie o umorzeniu postępowania może wydać referendarz sądowy.”;

179) art. 494 otrzymuje brzmienie:

“Art. 494. Równocześnie z pojednaniem strony mogą zawrzeć ugodę, której przedmiotem mogą być również roszczenia pozostające w związku z oskarżeniem.”;

180) w art. 500:

a.a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W sprawach, w których prowadzono dochodzenie, uznając na podstawie zebranego w postępowaniu przygotowawczym materiału, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, sąd może w wypadkach pozwalających na orzeczenie kary ograniczenia wolności lub grzywny wydać wyrok nakazowy.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W postępowaniu nakazowym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu zwyczajnym, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.”;

181) w art. 501:

a) uchyla się pkt 1),

b) dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) Jeżeli do aktu oskarżenia dołączono wniosek, o którym mowa w art. 333 § 4.”;

182) art. 517a otrzymuje brzmienie:

„Art. 517a. § 1. W postępowaniu przyspieszonym stosuje się przepisy o postępowaniu zwyczajnym, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

§ 2. Niestawiennictwo prokuratora nie tamuje toku rozprawy ani posiedzenia. Jeżeli w rozprawie nie bierze udziału oskarżyciel publiczny, zarzuty oskarżenia odczytuje protokolant.”;

183) w art. 517b § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W postępowaniu przyspieszonym mogą być rozpoznawane sprawy w których prowadzi się dochodzenie, jeżeli sprawca został ujęty na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa lub bezpośrednio potem, zatrzymany oraz w ciągu 48 godzin doprowadzony przez Policję i przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o rozpoznanie sprawy w postępowaniu

przyspieszonym, zwanym dalej "wnioskiem o rozpoznanie sprawy.";

184) w art. 517c:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Podejrzanego poucza się o jego uprawnieniach: do składania wyjaśnień, do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, do korzystania z pomocy obrońcy, do złożenia - już w toku dochodzenia - wniosku, o którym mowa w art. 338a § 1, a także o możliwości złożenia przez prokuratora wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1, oraz o obowiązkach i konsekwencjach wskazanych w art. 74, 75, 138 i 139. Pouczenie to należy wręczyć podejrzanemu na piśmie za potwierdzeniem odbioru.”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 335 § 1, lub gdy podejrzany złożył wniosek określony w art. 338a, podejrzanego przesłuchuje prokurator.”;

185) w art. 517d § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 335 § 1, lub gdy podejrzany złożył wniosek określony w art. 338a, Policja przedstawia wniosek o rozpoznanie sprawy prokuratorowi do zatwierdzenia. Prokurator może odmówić zatwierdzenia wniosku o rozpoznanie sprawy, podejmując decyzję co do dalszego toku sprawy; zatwierdzając wniosek o rozpoznanie sprawy, może też dołączyć do niego wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1.

§ 3. Wniosek o rozpoznanie sprawy powinien zawierać dane, o których mowa w art. 332 § 1 pkt 1-5; przepisy art. 333 § 1-3 i art. 334 § 1 stosuje się odpowiednio; art. 334 § 2 nie stosuje się. Policja doręcza pokrzywdzonemu pisemne pouczenie o uprawnieniach wynikających z art. 46 § 1 Kodeksu karnego, art. 343 § 3a i art. 387 § 2 oraz o treści art. 49a i art. 338a, a także o prawie do złożenia oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.”;

186) w art. 517e:

a) skreśla się § 2,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Sąd przystępuje niezwłocznie do rozpoznania sprawy; przepisów art. 339 § 1 pkt 1 i 2, 351 § 1 oraz art. 353 nie stosuje się.”;

187) w art. 517g § 1 otrzymuje brzmienie:

“§ 1. Jeżeli sąd przed rozprawą główną lub w jej toku stwierdzi, że sprawa nie podlega rozpoznaniu w trybie przyspieszonym, rozstrzyga w przedmiocie środka zapobiegawczego i przekazuje sprawę prokuratorowi w celu przeprowadzenia postępowania przygotowawczego na zasadach ogólnych, zawiadamiając o tym pokrzywdzonego. Jeżeli natomiast sąd stwierdzi jedynie, że sprawy nie można rozpoznać w postępowaniu przyspieszonym z zachowaniem dopuszczalnego czasu przerw w rozprawie, określonego w art. 517f § 1, rozpoznaje ją w

dalszym ciągu w trybie zwyczajnym. Jeżeli jednak sąd stwierdzi niemożność zachowania łącznego czasu przerw, określonego w art. 517f § 1, już przed rozprawą, rozstrzyga w przedmiocie środka zapobiegawczego i przekazuje sprawę prokuratorowi do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego na zasadach ogólnych, zawiadamiając o tym pokrzywdzonego.”;

188) w art. 517h § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku może być zgłoszony ustnie do protokołu rozprawy lub posiedzenia albo złożony na piśmie w terminie zawitym 3 dni od daty doręczenia wyroku. Wniosek nie pochodzący od oskarżonego powinien wskazywać tego z oskarżonych, którego dotyczy.”;

189) w art. 517i § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W wypadku uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania dalsze postępowanie toczy się w trybie zwyczajnym.”;

190) w art. 517j § 1 otrzymuje brzmienie

„§ 1. Dla umożliwienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy w postępowaniu przyspieszonym ustanawia się obowiązek pełnienia przez adwokatów dyżurów w czasie i miejscu ustalonym w odrębnych przepisach.”

191) art. 519 otrzymuje brzmienie:

”Art. 519. Od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93 lub 94 k.k. może być wniesiona kasacja. Przepisu art. 425 § 2 zdanie drugie nie stosuje się.”;

192) w art. 523 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia; kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Strona nie może również wnieść kasacji na podstawie zarzutu naruszenia art. 440.”;

193) w art. 526 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli kasacja nie pochodzi od prokuratora, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika.”;

194) w art. 538 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

“§ 1. Z chwilą uchylecia wyroku wykonanie kary i środka karnego ustaje; karę i środek karny już wykonane - w wypadku późniejszego ponownego skazania – zalicza się odpowiednio na poczet nowo orzeczonej kary lub środka karnego.

§ 2. Sąd Najwyższy uchylając orzeczenie może zastosować środek zapobiegawczy. Na postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania służy zażalenie do równorzędnego składu Sądu Najwyższego.”;

195) w art. 540 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że;
a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze,
b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne złagodzenia kary,
c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu.”;

196) w art. 540b § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w wypadkach, o których mowa w art. 133 § 2, art. 136 § 1 oraz art. 139 § 1, a także jeżeli w rozprawie lub posiedzeniu uczestniczył obrońca.”;

197) art. 545 otrzymuje brzmienie:

„Art. 545. § 1. W postępowaniu o wznowienie stosuje się odpowiednio art. 425 § 2 zdanie pierwsze, § 3 i 4, art. 429, 430 § 1, art. 431, 432, 435, 442, 456, 457 § 1 i § 3, 529, 530, 532 i 538, a w razie wznowienia postępowania na korzyść oskarżonego stosuje się odpowiednio art. 434 i 443.

§ 2. Wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez obrońcę albo pełnomocnika. Przepis art. 446 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Sąd, orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu, orzekającego w składzie trzech sędziów.”;

198) w dziale XII tytuł rozdziału 58 otrzymuje brzmienie:

„Odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie oraz niesłuszne stosowanie środków przymusu procesowego”;

199) w art. 552:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Oskarżonemu, który w wyniku kasacji lub wznowienia postępowania został uniewinniony lub wobec którego orzeczono następnie łagodniejszą karę lub środek karny albo środek związany z poddaniem sprawcy próbie, służy od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z

wykonania względem niego w całości lub w części kary lub środka, których nie powinien był ponieść oraz wykonywania wobec niego środka przymusu określonego w dziale VI. W razie ponownego skazania oskarżonego, odszkodowanie i zadośćuczynienie służy za niezasadne wykonywanie środków przymusu procesowego, w zakresie, w jakim nie zostały zaliczone na poczet orzeczonych kar lub środków.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia z racji niesłusznego wykonania kary lub środka karnego, przysługuje również, jeżeli w wyniku kasacji lub wznowienia postępowania stwierdzono, że zarządzenie wykonania kary, której wykonanie warunkowo zawieszono lub z której wykonania warunkowo zwolniono albo podjęcie warunkowo umorzonego postępowania i orzeczenie wobec sprawcy kary lub środka karnego, było niewątpliwie niezasadne.”;

200) po art. 552 dodaje się art. 552a i 552b w brzmieniu:

„Art. 552a. § 1. W razie niewinnienia oskarżonego lub umorzenia wobec niego postępowania w wypadkach innych niż określone w art. 552 § 1-3, oskarżonemu przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za szkodę i zadośćuczynienie za krzywdę, wynikłe z wykonywania wobec niego w tym postępowaniu środków przymusu procesowego, o jakich mowa w dziale VI.

§ 2. Roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie, o którym mowa w § 1, przysługuje także oskarżonemu w razie skazania, z tytułu niezasadnego wykonywania środków zapobiegawczych lub zabezpieczenia majątkowego, w zakresie, w jakim z uwagi na rodzaj i rozmiar orzeczonych kar lub środków karnych, nie można było zaliczyć na ich poczet okresów wykonywania odpowiednich środków zapobiegawczych podlegających takiemu zaliczeniu lub w pełni wykorzystać zastosowanego zabezpieczenia majątkowego.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w razie orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania.

Art. 552b. Prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia przysługuje również osobie innej niż oskarżony w razie niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w związku z postępowaniem karnym.”;

201) art. 553 otrzymuje brzmienie:

„Art. 553. § 1. Roszczenie o odszkodowanie lub zadośćuczynienie nie przysługuje temu, kto w zamiarze wprowadzenia w błąd organu ścigania lub sądu złożył fałszywe zawiadomienie o przestępstwie lub fałszywe wyjaśnienia i spowodował tym niekorzystne dla siebie orzeczenie w przedmiocie skazania, warunkowego umorzenia postępowania, zastosowania środka zabezpieczającego albo wykonania środka przymusu procesowego.

§ 2. Roszczenie o odszkodowanie lub zadośćuczynienie z tytułu wykonywania środka przymusu procesowego nie przysługuje, jeżeli jego zastosowanie nastąpiło z powodu bezprawnego utrudniania postępowania przez oskarżonego.

§ 3. Roszczenie o odszkodowanie lub zadośćuczynienie z tytułu wykonywania środka zapobiegawczego zastosowanego na podstawie art. 258 § 3 nie przysługuje, jeżeli umorzenie postępowania nastąpiło z uwagi na niepoczytalność.

§ 4. Roszczenie o odszkodowanie nie przysługuje również, jeżeli przed wystąpieniem z tym roszczeniem okres wykonywania kar, środków karnych, środków zabezpieczających lub środków przymusu procesowego, których dotyczy wnioski o odszkodowanie, został zaliczony oskarżonemu na poczet kar, środków karnych lub środków zabezpieczających w innym postępowaniu, co nie wyklucza dochodzenia roszczeń o zadośćuczynienie z powodu ich

wykonania.

§ 5. Przepisu § 1 nie stosuje się do osób składających oświadczenie w warunkach określonych w art. 171 § 4, 5 i 7, jak również gdy szkoda lub krzywda powstała na skutek przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązku przez funkcjonariusza publicznego.

§ 6. W wypadku przyczynienia się przez oskarżonego do wydania orzeczenia, o którym mowa w art. 553 § 1 i 2, art. 362 Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.”;

202) po art. 553 dodaje się art. 553a w brzmieniu:

“Art. 553a. Ustalając wysokość odszkodowania, sąd uwzględnia zaliczenie oskarżonemu okresu niesłusznego stosowania kar, środków karnych, środków zabezpieczających lub środków przymusu procesowego, których dotyczy wnioski o odszkodowanie, na poczet kar, środków karnych lub środków zabezpieczających orzeczonych w innym postępowaniu.”;

203) art. 554 otrzymuje brzmienie:

„Art. 554. § 1. Żądanie odszkodowania i zadośćuczynienia należy złożyć w sądzie okręgowym, w którego okręgu wydano orzeczenie w pierwszej instancji, a w wypadku określonym w art. 552b – w sądzie okręgowym właściwym ze względu na miejsce, w którym nastąpiło zwolnienie zatrzymanego .

§ 2. Sąd okręgowy orzeka wyrokiem na rozprawie w składzie jednego sędziego.

§ 3. O terminie rozprawy zawiadamia się organ uprawniony do reprezentowania Skarbu Państwa oraz prokuratora, przesyłając odpis wniosku.

§ 4. Postępowanie jest wolne od kosztów sądowych. W razie uwzględnienia roszczeń choćby w części, wnioskodawcy przysługuje od Skarbu Państwa zwrot uzasadnionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia jednego pełnomocnika.”;

204) art. 555 otrzymuje brzmienie:

„Art. 555. Roszczenia przewidziane w niniejszym rozdziale przedawniają się po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia dającego podstawę do odszkodowania i zadośćuczynienia, a w wypadku określonym w art. 552b - po upływie roku od daty zwolnienia.”;

205) w art. 557 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za krzywdę Skarb Państwa ma roszczenie zwrotne do osób, które swym bezprawnym zachowaniem spowodowały niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego lub środka przymusu procesowego albo niesłuszne zarządzenie wykonania kary warunkowo zawieszanej lub kary, z której wykonania zwolniono oskarżonego albo niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie osoby, wobec której nie prowadzono postępowania karnego.”;

206) art. 558 otrzymuje brzmienie:

„Art. 558. W sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie i niesłuszne stosowanie środków przymusu procesowego przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym kodeksie.”;

207) art. 574 otrzymuje brzmienie:

„Art. 574. W kwestiach nie uregulowanych przepisami niniejszego rozdziału do postępowania o wydanie wyroku łącznego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu zwyczajnym przed sądem pierwszej instancji.”;

208) w art. 603 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W posiedzeniu mają prawo wziąć udział prokurator i obrońca.”;

209) w art. 607b pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w związku z prowadzonym przeciwko osobie ściganej postępowaniem karnym o przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności do roku, a także o przestępstwo, za które realnie grożąca kara nie przekroczy 4 miesięcy pozbawienia wolności,”;

210) w art. 618 § 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) nie opłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów lub radców prawnych,”

211) art. 622 otrzymuje brzmienie:

„Art. 622. W postępowaniu z oskarżenia prywatnego w razie pojednania się stron przed wszczęciem przewodu sądowego, warunkowego umorzenia postępowania, umorzenia postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy lub znikomej społecznej szkodliwości czynu albo z powodu stwierdzenia w zarzucanym czynie znamion przestępstwa ściganego z urzędu, zmiany trybu ścigania z powodu przyłączenia się prokuratora do postępowania wszczętego przez oskarżyciela prywatnego i zakończenia tego postępowania w trybie publicznoskargowym - prezes sądu lub referendarz sądowy zarządza zwrot uiszczonych przez oskarżyciela prywatnego zryczałtowanych wydatków w całości, a w połowie - w razie pojednania się stron po rozpoczęciu przewodu sądowego.”;

212) art. 623 otrzymuje brzmienie:

„Art. 623. Sąd lub referendarz sądowy zwalnia osobę w całości lub w części od wyłożenia kosztów podlegających uiszczeniu przy wnoszeniu pisma procesowego, jeżeli wykazała ona, że ze względu na jej sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów wyłożenie ich byłoby zbyt uciążliwe.”;

213) w art. 626 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli w orzeczeniu wymienionym w § 1 nie zamieszczono rozstrzygnięcia o kosztach, jak również gdy zachodzi konieczność dodatkowego ustalenia ich wysokości lub rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wykonawczego, orzeczenie w tym przedmiocie wydaje odpowiednio sąd pierwszej instancji, sąd odwoławczy a w zakresie dodatkowego ustalenia wysokości kosztów także referendarz sądowy właściwego sądu.”;

214) w art. 632a dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli przyczyny umorzenia powstały w toku postępowania, sąd może orzec od Skarbu Państwa zwrot uzasadnionych wydatków z tytułu ustanowienia jednego pełnomocnika.”;

215) po art. 637 dodaje się art. 637a w brzmieniu:

„Art. 637a. Do kosztów postępowania kasacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach postępowania odwoławczego, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

216) art. 646 otrzymuje brzmienie:

„Art. 646. W sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych nie stosuje się przepisów o postępowaniu prywatnoskargowym, nakazowym i przyspieszonym. Poza tym stosuje się przepisy działów poprzednich, chyba że przepisy działu niniejszego stanowią inaczej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r., Nr 46, poz. 275, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. W wypadku wszczęcia postępowania mediacyjnego, czasu jego trwania nie wlicza się do okresu przedawnienia.”;

2) w art. 87 po §1 dodaje się §1a w brzmieniu:

„Art. 87. § 1a. Tej samej karze podlega, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1.”;

3) art. 119 otrzymuje brzmienie:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 1989 r. Nr 61, poz. 363, z 1991 r. Nr 62, poz. 261, z 1993 r. Nr 59, poz. 270, z 1995 r. Nr 89, poz. 443, z 1996 r. Nr 156, poz. 779, z 2003 r. Nr 229, poz. 2272 oraz z 2011 r. Nr 240, poz. 1431.

„Art. 119. § 1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1000 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 dopuścił się go na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1, można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona.”;

4) art. 120 otrzymuje brzmienie:

„Art. 120. § 1. Kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza 300 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie oraz podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się nawiązkę w wysokości podwójnej wartości wyrąbanego, ukradzionego lub przywłaszczonego drzewa, a ponadto, jeżeli ukradzione lub przywłaszczone drzewo nie zostało odebrane, orzeka się obowiązek zapłaty jego równowartości.”;

5) art. 122 otrzymuje brzmienie:

„Art. 122. § 1. Kto nabywa mienie wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 1000 złotych, a gdy chodzi o mienie określone w art. 120 § 1, jeżeli wartość nie przekracza 300 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Kto nabywa mienie, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że zostało uzyskane za pomocą kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 1000 złotych, a gdy chodzi o mienie określone w art. 120 § 1, jeżeli wartość nie przekracza 300 złotych,

podlega karze grzywny albo karze nagany.

§ 3. Usiłowanie wykroczenia określonego w § 1 oraz podżeganie do niego i pomocnictwo są karalne.”;

6) art. 124 otrzymuje brzmienie:

„Art. 124. § 1. Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 1000 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości

wyrządzonej szkody lub obowiązkiem przywrócenia do stanu poprzedniego.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223, z późn. zm.⁵⁾) **w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:**

„2. Jeżeli w orzeczeniu, o którym mowa w ust. 1, opłaty nie określono albo błędnie ustalono jej wysokość, orzeczenie w tym przedmiocie wydaje sąd odwoławczy lub sąd pierwszej instancji; w wypadku gdy opłaty nie określono, orzeczenie może wydać także referendarz sądowy.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 26 maja 1982r.- Prawo o adwokaturze (Dz. U z 2009, Nr 146, poz.1188 z późn. zm.⁶⁾) **art. 94. otrzymuje brzmienie:**

„Art. 94. Obwiniony ma prawo do ustanowienia obrońcy, którym może być wyłącznie adwokat lub radca prawny”

5

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134.

6

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628, Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326, Nr 217, poz. 1429, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

Art. 6. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 2010 r., Nr 33, poz. 178, z późn. zm.⁷⁾) **w art. 48 uchyla się pkt 1.**

Art. 7. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. – o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 10, poz. 65, z późn. zm.⁸) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej.”

2) Art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6.1 Świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego polega w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed urzędami i sądami w charakterze pełnomocnika lub obrońcy.”

7

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134

8

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2010 r. Nr 47 poz. 278, Nr 200, poz. 1326, Nr 217, poz. 1429, Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

3) Skreśla się art. 7.

4) W art. 8 po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„Art. 8. 1 Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego wykonującego zawód w ramach stosunku pracy, nie może polegać na występowaniu w charakterze obrońcy w postępowaniu karnym.”

Art. 8. W ustawie z dnia 25 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 75 otrzymuje brzmienie:

„Art. 75. Obwiniony może ustanowić obrońcę tylko spośród prokuratorów, adwokatów lub radców prawnych”

2) w art. 99 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Asesor prokuratury nieposiadający uprawnień do czynności prokuratorskich może występować w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach, w których postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia.”

Art. 9. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r.- Prawo o notariacie (Dz. U z 2008, Nr 189, poz. 1158 z późn. zm.⁹⁾ **art. 56. otrzymuje brzmienie:**

„ Art. 56. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród notariuszy, adwokatów lub radców prawnych”.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2009 r. Nr 37, poz. 286, Nr 166, poz. 1317, z 2010 r. Nr 128, poz. 1228, z 2011 r. Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 483, Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

Art. 10. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r., Nr 12, poz. 59, z późn. zm¹⁰⁾) **w art. 47 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:**

„ 7) *prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;*”.

Art. 11. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r., Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.¹¹⁾) **w art. 39 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:**

„7) *prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktu oskarżenia w postępowaniu, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest zwierzyna, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;*”.

10

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, Nr 34, poz. 170, Nr 106, poz. 622 oraz Nr 224, poz. 1337.

11

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

Art. 12. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r., Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Kolejno zaspokojeniu podlegają:

- 1) zasądzone roszczenia cywilne mające na celu naprawienie szkody lub zadośćuczynienie za doznaną krzywdę,*
- 2) należności sądowe,*
- 3) orzeczona grzywna,*
- 4) zobowiązanie, określone w art. 52 Kodeksu karnego.”*

2) w art. 211 uchyla się § 6.

Art. 13. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2007, Nr 226, poz. 1676, z późn. zm.¹³⁾) art. 40 § 9 otrzymuje brzmienie:

12

¹² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, oraz z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431.

13

Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2007 Nr 64, poz. 433, z 2008 r. Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr, 26, poz. 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 113, poz. 659, Nr 203, poz. 1192 i Nr 236, poz. 1396

„Art.40 § 9 Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów sądów wojskowych, adwokatów lub radców prawnych.”

Art. 14. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 117 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§1. Orzekanie w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe następuje w postępowaniu:

- 1) w przedmiocie udzielenia zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności,*
- 2) zwyczajnym,*
- 3) nakazowym,*
- 4) w stosunku do nieobecnych.*

§ 2. W sprawach o wykroczenia skarbowe w postępowaniu zwyczajnym orzeka się, gdy brak jest podstaw do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym oraz gdy odmówiono uprzednio udzielenia zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.”;

2) w art. 118 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, niezbędnych czynności procesowych w sprawach, o których mowa w art. 133 § 1 pkt 1, mogą dokonywać także upoważnieni przez urząd celny funkcjonariusze celni pełniący służbę w izbie celnej. Po dokonaniu tych czynności przekazuje się sprawę urzędowi celnemu do dalszego prowadzenia.”;

3) w art. 119 § 3 otrzymuje brzmienie:

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2007 r., Nr 64, poz. 432, Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 66, poz. 410, Nr 215, poz. 1355, Nr 237, poz. 1651, z 2009 r., Nr 3, poz. 11, Nr 8, poz. 39,, Nr 157, poz.1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540, Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 88, poz. 583, Nr 127, poz. 858, Nr 151, poz. 1013, z 2011 r. Nr 48, poz. 245, Nr 129, poz. 733, Nr 171, poz. 1016, Nr 240, poz. 1431.

„§ 3. Roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia przedawnia się, jeżeli powództwa nie wytoczono przed upływem 3 miesięcy od dnia, w który powód dowiedział się o prawomocnym orzeczeniu przepadku przedmiotów, nie później jednak niż przed upływem 10 lat od prawomocnego orzeczenia przepadku.”;

4) art. 122 otrzymuje brzmienie:

„Art. 122 § 1. W sprawach, w których finansowy organ postępowania przygotowawczego jest uprawniony do prowadzenia takiego postępowania, a następnie do wniesienia i popierania aktu oskarżenia przed sądem:

1) przez wyrażenie „prokurator” w art. 18 § 2, art. 19 § 1 zdanie pierwsze, § 2 i § 4, art. 20 § 1 i 1b, art. 23, 46, art. 71 § 2, art. 87 § 3, art. 93 § 3, art. 100 § 2, art. 135, art. 156 § 5, art. 158, art. 160 § 4, art. 192 § 2, art. 215, art. 218 § 1 zdanie pierwsze, art. 231 § 1, art. 232a § 2, art. 281, art. 282 § 1 pkt 1, art. 288 § 1, art. 290 § 1, art. 298 § 1, art. 299 § 3, art. 308 § 1, art. 317 § 2, art. 323 § 1 i 3, art. 325e § 2 zdanie drugie, art. 327 § 1 3, art. 330 § 1, art. 333 § 2, art. 336 § 1 i 3, art. 339 § 3 pkt 4, art. 340 § 2, art. 341 § 2, art. 343a § 2 zdanie drugie, art. 345 § 1 i 2, art. 381 § 2, art. 387 § 2, art. 441 § 4, art. 446, art. 448, art. 461 § 1, art. 505, art. 526 § 2, art. 527 § 1, art. 530 § 4 i 5, art. 545 § 2, art. 550 § 2, art. 570, art. 571 § 2, art. 611fs, oraz w art. 618 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „finansowy organ postępowania przygotowawczego”;

2) przez wyrażenie „prokurator” w art. 15 § 1, art. 48 § 1, art. 179 § 1, art. 325, art. 326 § 1-3 oraz art. 327 § 2 i 3 Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego”;

3) przez wyrażenie „Prokurator Generalny” w art. 328 Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „ministra właściwego do spraw finansów publicznych”, gdy potrzeba uchylecia prawomocnego postanowienia zachodzi w sprawie o wykroczenie skarbowe.

§ 2. Finansowy organ postępowania przygotowawczego może wystąpić z wnioskiem do prokuratora o podjęcie czynności, o których mowa w art. 73 § 2 i 3, art. 180 § 1, art. 202 § 1, art. 203 § 2, art. 214 § 1 i 8, art. 218 § 1 zdanie drugie, art. 220 § 1, art. 226 zdanie drugie, art. 237 § 1 i 2, art. 247 § 1 i 2, art. 250 § 2-4, art. 263 § 2, art. 270 § 1 oraz art. 293 § 1 Kodeksu postępowania karnego. Jeżeli w wypadku, o którym mowa w art. 202 § 1 Kodeksu postępowania karnego, prokurator powołuje biegłych lekarzy psychiatrów, a także gdy sąd zastosował tymczasowe aresztowanie podejrzanego, prokurator z mocy prawa obejmuje nadzorem postępowanie przygotowawcze. W sprawach o wykroczenia skarbowe w celu dla zbadania stanu zdrowia psychicznego oskarżonego powołuje się jednego biegłego lekarza psychiatrę, a powołując go prokurator może objąć dochodzenie nadzorem.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w razie przejęcia sprawy przez prokuratora do swego prowadzenia.”;

5) w art. 124:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pociągnięcie do odpowiedzialności posiłkowej następuje w formie postanowienia.”;

b) uchyla się § 5;

6) w art. 125:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej oraz jego pełnomocnika stosuje się odpowiednio dotyczące podejrzanego, oskarżonego i obrońcy przepisy: art. 72, 74 § 1, art. 75-79, art. 80a, 81, 84-89, 157 § 1 i 2, art. 174-176, 300, 301, 315 § 1, art. 316, 321, 323 § 2, art. 334 § 5 zdanie pierwsze, art. 338 § 1, art. 343 § 5, art. 353 § 2, art. 386, 389, 390, art. 391 § 2, art. 431 § 2 i 3, art. 434-435, art. 440, 443, 453 § 3, art. 454 § 1, art. 455, 524 § 3, art. 540 § 2 i 3, art. 542 § 2, art. 545 § 1, art. 547 § 3, art. 548, 624 § 1, art. 627, 630, 632-633 oraz art. 636 § 1 Kodeksu postępowania karnego.”

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Do podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową z przestępstwa oskarżonego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o stronie, o jakiej mowa w rozdziale 8a tego Kodeksu, z tym, że przez wyrażenie „prokurator” należy rozumieć także „finansowy organ postępowania przygotowawczego.”

7) w art. 128 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do interwenienta oraz jego pełnomocnika stosuje się odpowiednio przepisy art. 232 § 3, art. 305 § 4, art. 315 § 1, art. 316 § 1, art. 318, 321, 323 § 2, art. 334 § 2, art. 338 § 1, art. 343 § 5, art. 343a, 475, 540 § 2, art. 549 oraz 550 § 2 Kodeksu postępowania karnego.”

8) w tytule II w dziale I tytuł rozdziału 13 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 13. Zatrzymanie rzeczy. Zabezpieczenie majątkowe”

9) po art. 129 dodaje się art. 129a w brzmieniu:

*„Art. 129a. § 1. W razie zarządzenia przez finansowy organ postępowania przygotowawczego sprzedaży przedmiotów, o których mowa w art. 232 § 1 Kodeksu postępowania karnego, jej wykonanie następuje w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
§ 2. Uzyskaną ze sprzedaży kwotę pieniężną można złożyć także do depozytu we właściwym miejscowo finansowym organie postępowania przygotowawczego.*

10) w art. 131

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego można zabezpieczyć także środek karny ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów lub przepadku korzyści majątkowej oraz uiszczenie należności publicznej uszczuplonej czynem zabronionym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia w zakresie tych środków lub ściągnięcie uszczuplonej należności publicznoprawnej będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione .”

b) uchyla się § 2;

11) w art. 137 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Upoważniony organ postępowania przygotowawczego lub jego przedstawiciel, nakładając karę grzywny w drodze mandatu karnego, obowiązany jest określić wykroczenie skarbowe

zarzucane sprawcy oraz pouczyć go o warunkach dopuszczalności postępowania mandatowego, a zwłaszcza o skutkach prawnych braku zgody, o której mowa w § 3.”;

12) w art. 140:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie skarbowe albo wobec osoby, która nie była sprawcą tego wykroczenia skarbowego lub która nie ponosi odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe. Uchylenie następuje na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego, złożony nie później niż w terminie 7 dni od daty przyjęcia mandatu albo z urzędu.”,

b) dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Prawomocny mandat karny podlega także uchyleniu w trybie określonym w § 1 zdanie drugie, jeżeli grzywnę nałożono wbrew zakazom określonym w art. 137 § 2 pkt 2 i 4. Podlega on także uchyleniu, gdy grzywnę nałożono w wysokości wyższej niż wynika to z art. 48 § 2, z tym, że w takim wypadku jedynie w części przekraczającej dopuszczalną jej wysokość.”;

13) art. 151a otrzymuje brzmienie:

„Art.151a. § 1. Postępowanie przygotowawcze prowadzi się w formie śledztwa lub dochodzenia. Śledztwo prowadzi prokurator, chyba że prowadzi je finansowy organ postępowania przygotowawczego.

§ 2. Śledztwo prowadzi się w sprawach o przestępstwa skarbowe popełnione w warunkach określonych w art. 37 § 1 i art. 38 § 2.

§ 3. W pozostałych sprawach o przestępstwa skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia skarbowe prowadzi się dochodzenie, chyba że w sprawie o przestępstwo skarbowe prokurator lub finansowy organ postępowania przygotowawczego zarządzi prowadzenie śledztwa z uwagi na jej wagę lub zawilość. Dochodzenie prowadzą finansowe i niefinansowe organy postępowania przygotowawczego, chyba że prowadzi je prokurator.

§ 4. Prokurator prowadzi dochodzenie w sprawach o przestępstwa skarbowe:

1) jeżeli osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego,

2) jeżeli osobą podejrzaną jest funkcjonariusz Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego,

3) jeżeli prokurator tak zarządzi.

§ 5. Prokurator prowadzi także śledztwo, gdy osobą podejrzaną w sprawach określonych w § 2, jest osoba, o której mowa w § 4 pkt 1 lub 2.”;

14) art. 151b otrzymuje brzmienie:

Art.151b. § 1. Wydając postanowienie o wszczęciu śledztwa, finansowy organ postępowania przygotowawczego niezwłocznie przesyła jego odpis prokuratorowi.

§ 2. Jeżeli prokurator wszczął postępowanie przygotowawcze, może powierzyć organowi określonemu w art. 118 § 1 pkt 1-5 albo w § 2 jego przeprowadzenie w całości albo w określonym

zakresie lub dokonanie poszczególnych czynności tego postępowania. W wypadkach określonych w art. 151a § 4 pkt 1 i 2 i § 5 prokurator może powierzyć innemu organowi jedynie dokonanie poszczególnych czynności postępowania, z wyłączeniem jednak czynności związanych z przedstawieniem zarzutów, ich zmianą lub uzupełnieniem oraz zamknięciem dochodzenia lub śledztwa.

§ 3. Powierzając prowadzenie wszczętego postępowania przygotowawczego w całości lub określonym zakresie innemu organowi, prokurator może zastrzec do osobistego wykonania jakąkolwiek czynność, w szczególności wymagającą wydania postanowienia, związaną z przedstawieniem, zmianą lub uzupełnianiem zarzutów, pociągnięciem do odpowiedzialności posilkowej i zmianą postanowienia o pociągnięciu do tej odpowiedzialności albo zamknięciem postępowania przygotowawczego.”;

15) po art. 151b dodaje się art.151c w brzmieniu:

„Art. 151c. § 1. Śledztwo prowadzone przez finansowy organ postępowania przygotowawczego nadzoruje prokurator.

§ 2. Prokurator sprawuje także nadzór nad dochodzeniem w sprawie o przestępstwo skarbowe prowadzonym przez organ wskazany w § 1, gdy zachodzą okoliczności określone w art. 79 § 1 Kodeksu postępowania karnego oraz w wypadku, o którym mowa w art. 122 § 2 zdanie drugie, a także gdy obejmie on je swym nadzorem z uwagi na wagę lub zawilość sprawy. W sprawach o wykroczenia skarbowe sprawuje on taki nadzór jedynie w razie objęcia go nim w wypadku określonym w art. 122 § 2 zdanie trzecie.

§ 3. W pozostałych wypadkach nadzór nad dochodzeniem prowadzonym przez organ wskazany w § 1, sprawuje organ nadrzędny nad tym organem.”;

16) w art. 153 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo skarbowe powinno być zakończone w ciągu 3 miesięcy. W razie niezakończenia postępowania w tym terminie organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a gdy postępowanie prowadzi lub nadzoruje prokurator - prokurator bezpośrednio przełożony, mogą przedłużyć je na okres do 6 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych wypadkach właściwy prokurator bezpośrednio przełożony może przedłużyć okres postępowania na dalszy czas oznaczony, jednak, gdy jest ono prowadzone w formie śledztwa albo gdy prowadzi je prokurator, przedłużenia na okres przekraczający rok dokonuje prokurator nadrzędny nad prokuratorem nadzorującym lub prowadzącym postępowanie.”;

17) po art. 154 dodaje się art.154a w brzmieniu:

„Art. 154a. Czynności końcowego zaznajomienia się stron z materiałem postępowania przygotowawczego, o których mowa w art. 321 Kodeksu postępowania karnego, przeprowadza się na wniosek podejrzanego, osoby pociągniętej do odpowiedzialności posilkowej oraz interwenienta, a także obrońców i pełnomocników tych stron.”;

18) art. 155 otrzymuje brzmienie:

„Art. 155. § 1. W sprawie, w której finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził śledztwo oraz w sprawie o przestępstwo skarbowe, w której prowadził on dochodzenie objęte nadzorem prokuratora, organ ten, jeżeli nie umarza postępowania, sporządza w ciągu 14 dni od zakończenia dochodzenia lub śledztwa akt oskarżenia i przesyła go wraz aktami prokuratorowi, ze

wskazaniem, jaki materiał dowodowy przedstawiono stronom podczas czynności, o której mowa w art. 154a, jako przekazywany do sądu wraz z aktem oskarżenia, przekazując jednocześnie prokuratorowi także ewentualne wnioski, o których mowa w § 5 oraz dowody rzeczowe. Akt oskarżenia zatwierdza i wnosi do sądu prokurator. W akcie oskarżenia należy także wskazać finansowy organ postępowania przygotowawczego, który prowadził postępowanie przygotowawcze, któremu przysługują przed sądem uprawnienia oskarżyciela publicznego. Organ ten zawiadamia się o wniesieniu aktu oskarżenia przez doręczenie jego odpisu.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, gdy w sprawach w nim wskazanych zachodzą warunki do dołączenia do aktu oskarżenia wniosku o skazanie bez rozprawy lub do wystąpienia z wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania albo z wnioskiem, o którym mowa w art. 324 Kodeksu postępowania karnego. Finansowy organ postępowania przygotowawczego, który prowadził to postępowanie, ma wówczas prawo uczestniczyć w posiedzeniach przewidzianych w art. 341 § 1, art. 343 § 5 i art. 354 pkt 2 Kodeksu postępowania karnego oraz w rozprawie, gdy rozpoznanie sprawy sprawę przekazano na rozprawę.

§ 3. W pozostałych sprawach, w których finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził dochodzenie, sporządza on w ciągu 14 dni od jego zamknięcia akt oskarżenia lub wnioski o warunkowe umorzenie postępowania i wnosi go do właściwego sądu oraz popiera przed tym sądem albo wydaje postanowienie o umorzeniu lub o zawieszeniu postępowania przygotowawczego lub zarządza uzupełnienie dochodzenia. O wniesieniu aktu oskarżenia w sprawie o przestępstwo skarbowe zawiadamia się niezwłocznie prokuratora przez przesłanie mu odpisu tego aktu. W sprawie o wykroczenie skarbowe finansowy organ postępowania przygotowawczego zawiadamia prokuratora o wniesieniu aktu oskarżenia jedynie w razie uprzedniego objęcia przez prokuratora nadzoru nad dochodzeniem w tej sprawie.

§ 4. W sprawie o przestępstwo skarbowe, w której podejrzany jest tymczasowo aresztowany, terminy określone w § 1 i 3 wynoszą 7 dni. Jeżeli wobec podejrzanego stosowane jest tymczasowe aresztowanie, akt oskarżenia należy wnieść do sądu nie później niż 14 dni przed upływem dotychczas określonego terminu stosowania tego środka.

§ 5. Do aktu oskarżenia prokurator lub finansowy organ postępowania przygotowawczego dołącza się wnioski o nałożenie odpowiedzialności posiłkowej, jeżeli ustalono istnienie podstaw tej odpowiedzialności określonych art. 24 § 1 i 2, a także wnioski o zobowiązanie określonego podmiotu do zwrotu na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa skarbowego zarzucanego oskarżonemu, jeżeli ustalono istnienie podstaw do nałożenia takiego obowiązku, wskazanych w art. 24 § 5, załączając do tych wniosków materiał dowodowy ich dotyczący. Wnioski te dołącza się do aktu oskarżenia wraz z odpisami dla oskarżonego i osób, których dotyczą, powiadamiając je o ich złożeniu.”;

19) w art. 156 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prokurator, a także finansowy organ postępowania przygotowawczego może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie, bez przeprowadzania rozprawy, wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary lub środka karnego za zarzucane mu przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, jeżeli okoliczności popełnienia czynu zabronionego nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte.”;

20) w art. 157 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo skarbowe wniósł finansowy organ postępowania przygotowawczego, udział tego organu lub jego przedstawiciela w rozprawie głównej jest obowiązkowy. Jeżeli akt oskarżenia dotyczy wykroczenia skarbowego udział ten jest obowiązkowy, gdy prezes sądu lub sąd tak zarządzi.”;

21) w art. 158:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli podmiot, o którym mowa w § 1, usprawiedliwi swoje niestawiennictwo i jednocześnie wniesie o odroczenie rozprawy, nie można jej prowadzić w czasie nieobecności tego podmiotu w zakresie dotyczącym jego interesu procesowego.”

b) uchyla się § 3;

22) art. 163a otrzymuje brzmienie:

„Art. 163a. W razie skazania z zastosowaniem art. 36 § 3, po ogłoszeniu lub przy doręczeniu wyroku, należy pouczyć oskarżonego o treści art. 434 § 4 oraz art. 443 Kodeksu postępowania karnego, a gdy do skazania doszło z zastosowaniem art. 156 lub 161 – o treści art. 447 § 7 Kodeksu postępowania karnego.”

23) art. 165 otrzymuje brzmienie:

„Art. 165. Do udziału finansowego organu postępowania przygotowawczego jako oskarżyciela publicznego w rozprawie odwoławczej stosuje się odpowiednio art.157.”

24) art. 176 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy wyznacza nieobecnemu oskarżonemu obrońcę z urzędu. Udział obrońcy jest obowiązkowy także w postępowaniu odwoławczym.”

25) w art. 179:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zabezpieczenia majątkowego na towarach podlegających kontroli wykonywanej przez Służbę Celną, będących w dyspozycji urzędu celnego oraz na wartościach dewizowych lub krajowych środkach płatniczych podlegających kontroli dewizowej wykonywanej przez urząd celny, w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe prowadzonych przez urzędu celne, dokonują te organy.”

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Kompetencje urzędu celnego określone w § 1, 3, 4 i 5 może wykonywać także izba celna.”

26) w art. 187 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wykonanie prawomocnych mandatów karnych, o których mowa w art. 138 § 1 pkt 2, następuje w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”

Art. 15. W ustawie z dnia 27 lipca 2001r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070¹⁵) art. 113 otrzymuje brzmienie:

„Art. 113. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów, adwokatów lub radców prawnych”

Art. 16. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.¹⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. W postępowaniu uregulowanym w niniejszym kodeksie stosuje się odpowiednio przepisy art. 2, 4, 5, 7-9, 13, 14, art. 15 § 2 i 3, art. 16, art. 18 § 2, art. 20, art. 23 i art. 23a Kodeksu postępowania karnego.”;

2) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16 § 1. Do wyłączenia sędziego i referendarza sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 40, 41 i 42 § 1-3 Kodeksu postępowania karnego.”

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1802, Nr 213, poz. 2050, Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1832, Nr 228, poz. 2256, z 2004 r., Nr 34, poz. 304, Nr 130, 1376, Nr 185, poz. 1907, Nr 273, poz. 2702 i poz. 2703, z 2005 r., Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, poz. 1413 i poz. 1417, Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044, Nr 218, poz. 1592, z 2007 r., Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482, Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507, Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 1 poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706, Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1364, z 2011 r. Nr 109, poz. 627, Nr 126, poz. 714, Nr 203, poz. 1192.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2008 r. Nr 214, poz. 1344 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 190 poz. 1474 i Nr 206, poz. 1598, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307 i Nr 225, poz. 1466 oraz z 2011 r. Nr 240, poz. 1431, Nr 244, poz. 1454.

§ 2. O wyłączeniu sędziego rozstrzyga inny równorzędny skład sądu, przed którym sprawa się toczy. W razie niemożności utworzenia takiego składu o wyłączeniu orzeka sąd wyższego rzędu. O wyłączeniu referendarza sądowego sąd orzeka w składzie jednego sędziego.”;

3) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a. Udział w rozprawie oskarżyciela publicznego, który złożył wniosek o ukaranie, jest obowiązkowy gdy w sprawie występuje obrońca, o którym mowa w art. 21 § 1.”;

4) w art. 21 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, obowiązek korzystania z pomocy obrońcy ustaje, jeżeli sąd podzieli opinię biegłego psychiatry, że czyn obwinionego nie został popełniony w warunkach wyłączenia lub znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem i że stan psychiczny obwinionego pozwala na udział w postępowaniu i prowadzenie samodzielnej, rozsądnej obrony. Sąd zwalnia wówczas obrońcę z jego obowiązków.”;

5) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Obrońcę z urzędu wyznacza prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy.”;

6) w art. 27 § 4 otrzymuje brzmienie:

”§ 4. Prezes sądu lub referendarz sądowy zawiadamia o wniesieniu wniosku o ukaranie, o którym mowa w § 1 i 2, właściwego oskarżyciela publicznego. Jeżeli oskarżyciel ten w ciągu 14 dni od otrzymania zawiadomienia wniesie w sprawie o ten sam czyn tej samej osoby publiczny wniosek o ukaranie, wniosek pokrzywdzonego traktuje się jak oświadczenie wskazane w art. 26 § 3.”;

7) w art. 28 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Odstąpienie oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 27 § 1 i 2, od oskarżenia, powoduje umorzenie postępowania. Postanowienie o umorzeniu postępowania może wydać referendarz sądowy.”;

8) w art. 31 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 27 § 1 i 2, sąd lub referendarz sądowy zawiesza postępowanie, a osoby najbliższe mogą wstąpić w prawa zmarłego. Jeżeli w terminie zawitym miesiąca od dnia śmierci oskarżyciela osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie.”;

9) w art. 32 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Postanowienia i zarządzenia, o jakich mowa w § 3 może wydawać także referendarz sądowy, gdy ustawa to przewiduje.”;

10) w art. 38 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do czynności procesowych prowadzonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia stosuje się odpowiednio także przepisy art. 95, 100 § 1 i 6 zdanie pierwsze, art. 105, 107, 108, 116-134, 136-142, 156 § 1-4, art. 157, 158, 160-166, Kodeksu postępowania karnego, a gdy sąd orzeka jednoosobowo, również przepisy art. 109-114 i 115 § 1, § 2 zdanie pierwsze oraz § 3 Kodeksu postępowania karnego.”;

11) w art. 39 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W postępowaniu przed sądem dowody przeprowadza się na wniosek stron, a w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych, wypadkach także z urzędu. Przepis art.168 Kodeksu postępowania karnego stosuje się.”;

12) w art. 41 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przy przeprowadzaniu dowodu z zeznań świadka stosuje się odpowiednio przepisy art. 177, 178, 178a, 182, 183, 185-190, 191 § 1 i 2 oraz art. 192 Kodeksu postępowania karnego.”;

13) w art. 49 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na świadka, biegłego, tłumacza lub specjalistę, który bezpodstawnie nie stawił się na wezwanie uprawnionego organu lub bez zezwolenia tego organu samowolnie wydalil się z miejsca czynności przed jej zakończeniem albo bezpodstawnie odmówił złożenia zeznań, wykonania czynności biegłego, tłumacza lub specjalisty, można nałożyć karę porządkowa od 50 do 500 złotych, a razie ponownego niezastosowania się do wezwania od 100 do 1000 złotych.”;

14) w art. 50 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie niestawienia się świadka na wezwanie bez usprawiedliwienia można, niezależnie od nałożenia kary porządkowej, zarządzić jego zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie przez Policję. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie może być zrzędzone także wobec osoby przesłuchanej w trybie określonym w art. 54 § 6, jeżeli nie stawila się ona na wezwanie organu prowadzącego czynności wyjaśniające bez usprawiedliwienia. Art. 47 stosuje się wówczas odpowiednio, z tym, że zażalenie na zatrzymanie rozpoznaje sąd rejonowy miejsca prowadzenia postępowania lub prowadzenia czynności wyjaśniających, w ramach których zarządzone zatrzymanie w celu przymusowego doprowadzenia.”;

15) art. 52 uchyla się;

16) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. Jeżeli miejsce pobytu osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia nie jest znane, sąd może zarządzić ustalenie miejsca jej pobytu przez Policję. Policja ustala też miejsce pobytu z własnej inicjatywy albo na wniosek organu dokonującego czynności wyjaśniających.”;

17) w art. 54

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku, Policja z urzędu przeprowadza czynności wyjaśniające. Czynności te w miarę możliwości należy podjąć w miejscu popełnienia czynu bezpośrednio po jego ujawnieniu. Powinny one być zakończone w ciągu miesiąca od ich

podjęcia.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, zawiadamia się o tym ujawnionych pokrzywdzonych oraz osobę, o której mowa w art. 56a, wskazując przyczynę niewniesienia wniosku o ukaranie. Zawiadamiając pokrzywdzonego poucza się go także o prawie, o którym mowa w art. 27 § 2 oraz o możliwości zaznajomienia się z materiałem dowodowym uzyskanym w toku czynności wyjaśniających oraz sporządzania odpisów i kopii. Na wniosek pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika wydaje się odpłatnie kopie i uwierzytelnione odpisy tych materiałów; do odpłatności na wydawanie kopii i uwierzytelnionych odpisów stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia o którym mowa w art.156 § 6 Kodeksu postępowania karnego.”,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli okoliczności czynu budzą wątpliwości, dla realizacji celu określonego w § 1 można, z urzędu lub na wniosek pokrzywdzonego albo osoby, o której mowa w § 5 i 6, przeprowadzić odpowiedni dowód. Utrwalenie takiej czynności następuje w formie protokołu.”,

d) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. Osoba przesłuchana w trybie określonym w § 6 ma obowiązek informowania organu prowadzącego czynności wyjaśniające o każdej zmianie miejsca swego zamieszkania lub pobytu trwającej dłużej niż 7 dni oraz stawienia się na wezwanie tego organu pod rygorem zatrzymania i przymusowego doprowadzenia, o czym należy ją pouczyć przy przesłuchaniu, odnotowując to w protokole tej czynności.”,

e) dodaje się § 9 w brzmieniu:

„ § 9. W ramach czynności wyjaśniających organ je prowadzący może, z inicjatywy lub za zgodą osoby określonej w § 6 i pokrzywdzonego, skierować sprawę do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia mediacji. Art. 23a Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”;

18) art. 81 otrzymuje brzmienie:

„Art. 81. Przy przeprowadzaniu rozprawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 369, 371, 372, 374 § 2, art. 375-377, 379, 384, 386, 395, 396, 399, 405 i 406 Kodeksu postępowania karnego.”;

19) art. 84 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 84. § 1. Jeżeli w wyroku nie rozstrzygnięto lub rozstrzygnięto wadliwie o zaliczeniu na poczet kar lub środków karnych okresów, o których mowa w art. 82 § 2 pkt 2, albo odnośnie dowodów rzeczowych, sąd rozstrzyga o tym postanowieniem na posiedzeniu.”;

20) w art. 85 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przymusowego doprowadzenia osoby, o której mowa w art. 10 § 1, jeżeli zachodzi przypadek wymieniony w art. 50 § 1, art. 53, 71 § 4, dokonują właściwe organy wojskowe, chyba że ważne powody stoją temu na przeszkodzie.”;

21) w art. 92 § 1 pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. uzasadnienie wyroku sporządza się tylko na wniosek strony złożony ustnie do protokołu rozprawy bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku;

6. termin do wniesienia środka odwoławczego wynosi 3 dni i biegnie od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem;”;

22) w art. 101:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie lub wobec osoby, która nie była sprawcą tego wykroczenia albo która nie ponosi odpowiedzialności za wykroczenie. Uchylenie następuje na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego, złożony nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się mandatu albo z urzędu.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Prawomocny mandat karny ulega także uchyleniu w trybie określonym w § 1, jeżeli grzywnę nałożono wbrew zakazom określonym w art. 96 § 2. Podlega on również uchyleniu, gdy grzywnę nałożono w wysokości wyższej niż wynika to z art. 96 § 1-1b, z tym że w takim wypadku jedynie w części przekraczającej dopuszczalną jej wysokość.”,

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. W razie uchylenia mandatu w wypadkach wskazanych w § 1 i § 1a zdanie pierwsze, organ uprawniony do ścigania wykroczeń podejmuje ściganie na zasadach ogólnych, chyba że nastąpiło już przedawnienie karalności wykroczenia.”;

23) w art. 103 po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:

„ § 3a. Od postanowień i zarządzeń referendarza sądowego może być wniesiony sprzeciw. Powoduje on utratę mocy postanowienia lub zarządzenia.

§ 3b. Sprzeciw przysługuje stronie, a także osobie, której postanowienie lub zarządzenie dotyczy. Składa się go w terminie 3 dni od ogłoszenia postanowienia lub zarządzenia, a gdy podlega ono doręczeniu - od daty doręczenia. Prezes sądu odmawia przyjęcia sprzeciwu, jeżeli został on wniesiony po terminie lub przez osobę nieuprawnioną.”;

24) w art. 104 uchyla się § 2;

25) w art. 106 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd odwoławczy na żądanie obwinionego pozbawionego wolności, złożone nie później niż ciągu 7 dni od zawiadomienia go o przyjęciu apelacji, zarządza jego sprowadzenie na tę rozprawę, chyba że uzna za wystarczający udział w niej jego obrońcy. Jeżeli obwiniony nie ma obrońcy wyznacza się mu obrońcę z urzędu.”;

26) art.106a otrzymuje brzmienie:

„Art. 106a. Sąd odwoławczy może, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, przeprowadzić dowód na rozprawie, jeżeli przyczyni się to do przyśpieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Dowód można dopuścić również przed rozprawą.”;

27) w art. 113 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Postępowanie sądowe, prowadzone w trybie określonym przez przepisy rozdziałów 11-16 oraz działu X niniejszego kodeksu, zakończone prawomocnym orzeczeniem, może być wznowione na wniosek strony, a gdy ustawa to przewiduje – z urzędu. Do wznowienia tego stosuje się odpowiednio przepisy art.540 -542, art. 544 § 2 i 3 oraz art. 545-548 Kodeksu postępowania karnego.”;

28) w art. 114 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje również obwinionemu, wobec którego zastosowano zabezpieczenie majątkowe środka karnego przypadku, w zakresie szkody i krzywdy wyrządzonej tym środkiem przymusu, gdy został on następnie prawomocnie uniewinniony albo umorzono wobec niego postępowanie lub mimo skazania go nie orzeczono środka karnego przypadku.”;

Art. 11. W ustawie z dnia 28 października 2002 r., o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zagrożone pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W postępowaniu sądowym, po zgłoszeniu w nim udziału przedstawiciela podmiotu zbiorowego, podmiotowi temu przysługują uprawnienia określone w art. 156, 167, 171 § 2, art. 341 § 1, art. 343a, 345 § 5, art. 350 § 1 pkt 3, art. 352, 396 § 3, art. 406, 422 § 1, art.423 § 2, art. 425, 444, art. 457 § 2 i art.459 Kodeksu postępowania karnego.”;

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 191, poz. 1956 i Nr 243, poz. 2442, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1492 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 75, poz. 492 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r., Nr 81, poz. 530, Nr 127, poz. 857, z 2011 r., Nr 63, poz. 322, Nr 94, poz. 549, Nr 106, poz. 622, Nr 126, poz. 715, Nr 185, poz. 1094, Nr 191, poz. 1135.

2) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„ Art. 26a. 1. Sąd może zastosować wobec podmiotu zbiorowego środek zapobiegawczy w postaci zakazu łączenia się, podziału lub przekształcenia się podmiotu zbiorowego w czasie prowadzenia postępowania przeciwko niemu, a także obciążania w tym czasie bez zgody sądu swego majątku lub zbywania bez takiej zgody określonych przez sąd składników majątkowych.

2. Na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego przysługuje zażalenie.”;

3) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. Wniosek złożony przez pokrzywdzonego powinien być sporządzony i podpisany przez osobę uprawnioną do obrony według przepisów o ustroju adwokatury lub ustawy o radcach prawnych.”

Art. 17. W ustawie z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417, z późn. zm.¹⁸⁾) **art. 66 otrzymuje brzmienie:**

„Art. 66. W postępowaniu przed komisjami dyscyplinarnymi I i II instancji w sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁶⁾). Nie stosuje się przepisów o oskarżycielu prywatnym, powodzie cywilnym, przedstawicielu społecznym, o postępowaniu przygotowawczym oraz środkach przymusu, z wyjątkiem przepisów o karze pieniężnej.”

Art. 18. W ustawie z dnia 2 grudnia 2009 r. o Izbach lekarskich (Dz. U. Nr 219, poz. 1708, z późn. zm.¹⁹⁾) **art. 112 pkt 1 otrzymuje brzmienie:**

¹⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2005 r. Nr 264, poz. 2205, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 218, poz. 1592, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 79, poz. 660, Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228.

„1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego; nie stosuje się przepisów o oskarżycielu prywatnym, powodzie cywilnym, przedstawicielu społecznym, o postępowaniu przygotowawczym oraz środkach przymusu, z wyjątkiem przepisów o karze pieniężnej;”.

Art. 19. Przepisy ustaw określonych w art. 1-13 niniejszej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

Art. 20. Czynności procesowe dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 21. W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe czy przepisy niniejszej ustawy, stosuje się tę ustawę.

Art. 22. Jeżeli na podstawie niniejszej ustawy nastąpiła zmiana właściwości lub składu sądu, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji orzeka sąd dotychczas właściwy lub w dotychczasowym składzie.

Art. 23. Niezwłocznie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy właściwy organ procesowy przekazuje stronom i innym osobom uprawnionym informacje o zmianie zakresu ich obowiązków i uprawnień wynikającym ze zmiany treści art. 75 § 1, 80a, 87a, 300, 321, 349, 386 § 1 i 2 oraz 444 § 3 Kodeksu postępowania karnego a także wynikającym z treści art. 23 pkt 6 i 7 niniejszej ustawy.

Art. 24. Postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzone jest nadal w dotychczasowej formie lub trybie i mają do niego zastosowanie przepisy szczególne, dotyczące tej formy lub trybu postępowania, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, za wyjątkiem art. 517i § 2 oraz 517g § 1 Kodeksu postępowania karnego, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 25. W postępowaniu w przedmiocie wniosku o wznowienie postępowania, wszczętym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 26. W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do zakończenia postępowania w danej instancji, art. 80 Kodeksu postępowania karnego stosuje się w brzmieniu obowiązującym przed tym dniem.

Art. 27. 1. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożono wniosek o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania albo zastosowanie innego środka zapobiegawczego, sąd, przed jego rozpoznaniem, może wyznaczyć termin na zmianę wniosku uwzględniającą treść art. 249a, art. 250 § 2a, art. 258 § 1, 259 § 3 art. 263 § 4b, 268 § 1a Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 113, poz. 657.

2. Jeżeli po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, brak jest podstaw prawnych do stosowania środka zapobiegawczego lub zabezpieczenia majątkowego, taki środek lub zabezpieczenie należy niezwłocznie uchylić lub zmienić.

3. W sprawach, w których orzeczono środek zabezpieczający polegający na umieszczeniu sprawcy w zakładzie zamkniętym i zastosowano tymczasowe aresztowanie na podstawie art. 264 § 3 Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie niniejszej ustawy, aresztowanie to nie może trwać dłużej niż 2 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli zostało zastosowane wcześniej niż miesiąc przed tym dniem.

4. W sprawach, w których orzeczono środek zabezpieczający polegający na umieszczeniu sprawcy w zakładzie zamkniętym i zastosowano tymczasowe aresztowanie na podstawie art. 264 § 3 Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, tymczasowe aresztowanie może być wykonywane także w zakładzie, w którym sprawca przebywał przed tym dniem.

Art. 28. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wniesiono do sądu akt oskarżenia:

- 1) art. 168a Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się do czasu prawomocnego zakończenia postępowania,
- 2) art. 167, 170, 366, 370, 391, 397, 401 § 1, 427, 433 § 1, 434, 437 § 2, 443, 447, 452 oraz 454 Kodeksu postępowania karnego stosuje się w brzmieniu dotychczasowym do czasu prawomocnego zakończenia postępowania; art. 434 § 4 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się jednak także w przypadku zasadnego podniesienia zarzutu obrazy prawa materialnego
- 3) jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przesłuchano już pokrzywdzonego, art. 49a Kodeksu postępowania karnego stosuje się w brzmieniu dotychczasowym;
- 4) jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przesłuchano już małoletniego pokrzywdzonego lub świadka, art. 185a oraz art. 185b Kodeksu postępowania karnego stosuje się w dotychczasowy brzmieniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania;
- 5) prokurator może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary lub środka karnego w sprawach o występki zagrożony karą przekraczającą 10 lat pozbawienia wolności, w terminie do dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ale nie później niż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej;
- 6) w sprawach o zbrodnie, oskarżony może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary w terminie do dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ale nie później niż do zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej; uwzględniając wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, niezależnie od podstaw przewidzianych w art. 60 § 1-4 Kodeksu karnego;
- 7) jeżeli rozprawę przerwano przed wejściem w życie niniejszej ustawy, o nowym terminie zawiadamia się oskarżonego, który nie uczestniczył w rozprawie przerwanej, a którego stawiennictwo nie jest obowiązkowe;
- 8) jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy doręczono oskarżonemu

pozbawionemu wolności zawiadomienie o przyjęciu apelacji, do zakończenia postępowania w instancji odwoławczej stosuje się art. 451 Kodeksu postępowania karnego w dotychczasowym brzmieniu.

Art. 29. Art. 23 pkt 1, 2 i 4 stosuje się także w przypadku, gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wniesiono do sądu akt oskarżenia, a po wejściu w życie niniejszej ustawy doszło do uchylenia prawomocnego orzeczenia wyłącznie sądu odwoławczego i ponownego rozpoznania sprawy.

Art. 30. 1. W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, art. 139 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się w brzmieniu dotychczasowym w postępowaniu przygotowawczym do czasu wniesienia aktu oskarżenia a postępowaniu sądowym do zakończenia postępowania w danej instancji.

2. Do wyroków ogłoszonych lub doręczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, ma zastosowanie art. 422 § 1 Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu dotychczasowym.

3. Do wyroków ogłoszonych lub doręczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ma zastosowanie art. 517h § 1 Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 31. Do prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, art. 523 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 32. 1. Jeżeli orzeczenie dające podstawę do odszkodowania i zadośćuczynienia w rozumieniu rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zostało wydane przed tym dniem, i na podstawie obowiązujących dotychczas przepisów roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie nie mogło być dochodzone w postępowaniu karnym lub cywilnym, przedawnienie tego roszczenia w rozumieniu art. 555 Kodeksu postępowania karnego następuje nie wcześniej niż po upływie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Roszczenie jednak nie przysługuje, jeżeli orzeczenie zostało wydane wcześniej niż 3 lat przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do roszczeń związanych z zatrzymaniem.

Art. 33. Jeżeli fałszywe zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa lub fałszywe wyjaśnienia zostały złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do oceny zasadności roszczeń o odszkodowanie i zadośćuczynienie w rozumieniu rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego stosuje się art. 553 § 1 tego Kodeksu w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 34. Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, toczyło się już przed sądem postępowanie w sprawie o wykroczenie, ma do niego zastosowanie art. 39 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 35. Jeżeli zachowanie określone w art. 49 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, stanowiące podstawę orzeczenia kary porządkowej, miało miejsce przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, karę porządkową orzeka się w granicach określonych w art. 49 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 36. Przepis art. 23 stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim w postępowaniu w sprawie o wykroczenie oraz o wykroczenie lub przestępstwo skarbowe, mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 37. Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy toczyło się już postępowanie przyspieszone w sprawie o wykroczenie, do postępowania tego ma zastosowanie art. 92 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 38. Do wyroków doręczonych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ma zastosowanie art. 92 § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. W stosunku do wyroków ogłoszonych lub doręczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ma zastosowanie art. 92 § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 39. Jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy, w sprawie o wykroczenie toczyło się już postępowanie przed sądem odwoławczym, do postępowania tego ma zastosowanie art. 104, 106 § 2 oraz art. 106a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu obowiązującym przed tym dniem.

Art. 40. Przepis art. 21 stosuje się odpowiednio do roszczeń związanych z zastosowaniem w postępowaniu w sprawach o wykroczenie, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zabezpieczenia majątkowego, w sposób stanowiący podstawę do odszkodowania lub zadośćuczynienia w rozumieniu art. 114 § 2a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 41. Jeżeli postępowanie przed sądem w sprawie wykroczenia lub przestępstwa skarbowego rozpoczęło się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do postępowania tego stosuje się art. 158 § 2 Kodeksu karnego skarbowego w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 42. Dotychczas wydane przepisy wykonawcze zachowują moc, jeśli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, za wyjątkiem art. 1 i art. 3, które wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.